

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 43
Lapkritis - November 3, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Izraelio ministerių kabinetas po ilgų svarstymų patvirtino savo delegacijos Washingtono pasiektą taikos deklaraciją su tam tikromis pataisomis, liečiančiomis okupuoto vakarinio Jordano kranto ateitį ir diplomatinių santykių užmezgimą su Egiptu, ir jo delegacija vėl grįžo į Washingtoną derybų testis.

Egipto prez. Anwar el-Sadat taip pat patvirtino Washingtono pasiektus susitarimus su kai kuriomis pataisomis.

Didelį JAV pyktį ir susierzinimą sukėlė Izraelio min. pirm. Menachem Begin pareiškimas, kad Izraelis nutaręs stiprinti okupuotam vakariniam Jordano krante esančias žydų kolonijas naujais pastatais ir žmonėmis. Šis Izraelio žygis gali niekais paversti vykstančias taikos derybas.

5 metus trukusios derybos tarp Nato ir Varšuvos pakto valstybių dėl abipusio kariuomenės sumažinimo Europoje iki šiol nedavė jokių vaisių, nes besitariančios šalys nesutaria dėl Varšuvos pakto Europoje laikomų karinių pajėgų skaičiaus.

Irakas ir Sirija, ilgą laiką tarp savęs kovoję ne tik žodžiais, bet ir ginklais, siekdami sudaryti bendrą frontą prieš Camp David pasiektus tarp Egipto ir Izraelio susitarimus, sudarė iš jų užsienio reikalų ir gynybos ministerių ir kariuomenės vadų bendrą komitetą politiniams ir kariniams bendradarbiavimui palengvinti.

Prez. Carter paskelbtos kovos priemonės prieš infliaciją nerado tarptautinių finansinių sluoksnių pritarimo, ir dėlto JAV dolerio vertė užsienio pinigų biržose ir toliau smunka.

10 m. tarp JAV ir Maskvos vykdytą keleivių orinį susisiekimą PAN-AM oro linija nutarė nutraukti, nes Sov. S-ga visą laiką iš Maskvos skrendančių keleivių reikalavo naudotis tik jos linijos lėktuvais.

JAV erdvę skriejį žvalgybiniai satelitai pajėgia iš kelių šimtų mylių aukščio išskaityti sovietinių karinių autovežimžių registracijos lentelių numerius.

Žinovai teigia, kad 1983 Sov. S-ga pasieks laikiną karinį pranašumą prieš JAV, bet nurodo, kad jos ūkinis pajėgumas pradės kristi, be to, atsirasianti įtampa dėl vadovybės pasikeitimo ir nuolat augančios Kinijos galybės.

Visus Sov. S-goj vykusius valymus laimingai pergyvenęs buvęs jos prez. Anastas Mikojan mirė, sulaukęs 82 m. amžiaus.

Kinija, vykdydama savo diplomatinę ofenzivą, pasiuntė į Japoniją savo vicepremierį Teng Hsiao-ping, kur jis pasiektė taikos su Japonija sutarties ratifikavimo dokumentais. Japonija tiki, kad ji pasidarys svarbiausiu Kinijos pramonės moderninimo dalyviu.

Irano šachas savo gimtadienio proga paleido iš kalėjimų 4,500 kalinių, kurių 1,126 buvo politiniai kaliniai, bet prieš jį nukreiptos studentų ir kairiųjų elementų organizuojamos demonstracijos vyksta ir toliau.

Saudi Arabija pareiškė, kad ji nesipriešins atskirai taikai tarp Egipto ir Izraelio ir nenutrauks Egiptui teikiamos paramos.

Manoma, kad Jordano karalius Hussein sutiks derėtis su Izraeliu dėl taikos, bet pirma leis tuo reikalu su Izraeliu tartis okupuoto vakarinio Jordano kranto arabų vadams.

IŠVARO KUNIGĄ IŠ LIGONINĖS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 33

Gargždai

1978 kovo 24 Gargždų kun. Antanas Šeškevičius buvo pakviestas į Gargždų senelių invalidų namus pas sunkiai sergantį Stanislovą Milašių. Ligonio sesuo Katkienė buvo susitarusi su invalidų namų felčere Juškevičiene, kuri sutiko įsileisti kunigą pas ligonį. Kadangi invalidų namuose buvo ir daugiau sergančių ligonių, tai ir jie prašė kunigą išklausti išpažinties ir norėjo gauti šv. Komuniją. Vos spėjo kun. A. Šeškevičius išklausti kelis senokus išpažinties, kaip pasirodė invalidų namų direktorius Striuka:

— Kaip tu čia atsirašai? — užsipuolė direktorius kunigą. — Ar nežinai, kad į valdišką įstaigą kunigui įeiti negalima?

— Galima, — ramiai atsakė kun. A. Šeškevičius. Tarybiniai įstatymai leidžia ligoniams suteikti šv. Sakramentus. Paskaitykite žurnalą "Tarybų darbas" (1975 m. Nr. 5). Ten yra Tumėno straipsnis "Įstatymas ir religinės bendruomenės", kuriame rašoma, kad kunigas turi teisę suteikti Sakramentus ligoninėse, kalnimo vietose ir kitur, jei ligoniai šito pageidauja.

— Eik lauk iš čia! Kad daugiau tavęs čia nematytiau, — šaukė direktorius Striuka.

Kunigui išėjus, senelis S. Milašius už pusvalandžio numirė. Kun. A. Šeškevičius dėl šito incidento kreipėsi į Gargždų raj. pirmininko pavaduotoją, kuris pripažino, kad Striuka pasielgė neteisingai ir pažadėjo jį į-

spėti, o kun. Šeškevičiui duoti atsakymą. Atsakymo nesulaukta.

Telšiai

1977 gruodžio 30 Telšių raj. vykd. komiteto pirmininko pavad. Tamašauskas pareikalavo iškelti iš Telšių kan. K. Gaščiūną. Tuo pačiu reikalu valdytojai kun. A. Vaičiui skambino ir įgaliotinis K. Tumėnas.

Telšių raj. vykdomasis komitetas atmetė ir netvirtino jau trečio išrinkto Telšių parapijos bažnytinio komiteto; pareikalavo grąžinti į komiteto pirmininko pareigas Jonaitį, buvusį pirmininku prieš šiuos tris rinkimus. Jonaitis pareiškė kan. K. Gaščiūnui, kad jis turės palikti klebono postą.

Liet. kat. moterų organizuotos veiklos 70 metų ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos 30 metų sukakties minėjimas buvo spalio 28 Kultūros Židiny Brooklyne. Nuotr. iš K. P. Ažuolienė, E. Tutinienė, E. Vilimaitė, St. Bobelienė, R. Kondrotienė, dr. A. Janaciūnė-Šlepetytė, R. Balsienė, sesuo Augusta Sereikytė, B. Venskuvienė, sesuo Margarita Bareikaitė, M. Lušienė, G. Kaneb, J. Petraitienė, A. Radzivanienė, E. Juškieienė, J. Skripkienė, V. Lušytė-Penikienė, I. Sandanavičiūtė-Merlino. Nuotr. L. Tamošaičio

AMNESTY INTERNATIONAL SUKOMUNISTĖJO!

Žymus Australijos komunistas paskirtas tyrinėjimo viršininku į organizacijos centrą Londone. Šis paskyrimas sukėlė tarptautinį skandalą.

Šių laikų gyvenimas yra dvilypis: fikcinis, tai yra spaudos, televizijos, radijo suformuotas, ir tikrasis, su kasdienybės reiškiniais ir išgyvenimais.

Pažvelgę į gatves, aikštes, muziejus, skaityklas ir pasekę radiją ir televiziją, "neabejotinai įtikinti", kad Rooseveltas ir Churchillis išvadavo rytų ir vidurio Europą iš vergijos, arba kad Stalinas, Rooseveltas ir Churchillis įsteigė Jungtines Tautas apsaugoti žmonijai nuo karų ir išlaikyti pasaulio taiką, arba kad Kissingeris ir Nixonas garbingai užbaigė Vietnamo karą ir atnešė taiką Pietų Azijoje, už tai pirmasis netgi buvo apdovanotas Nobelio taikos premija... Iš tikrųjų tas viskas yra gryną fikciją, pasakos su tikroju gyvenimu nieko bendro neturintios.

Šį kartą kaip tik norėčiau apie vieną tokių fikcijų konkrečiau pakalbėti; būtent — kad Amnesty International yra gera ir nuoširdi pavergtų tautų užtarėja ir rėmėja.

Amnesty International buvo įsteigta 1961 gegužės 28 vieno

anglų teisininko — Petro Benenson. Organizacijos steigėjas tikrai turėjo kilnius tikslus: sueti į sąryšį su įvairiomis vyriausybėmis ir, panaudojant organizacijos tarptautinį svorį, prašyti paleisti politinius kalinius arba dėti pastangas bent palengvinti jų gyvenimą kalėjimuose ar koncentracijos stovyklose. Deja, Amnesty steigėjas po kelerių metų mirė, ir ši kilnius tikslus turėjusi organizacija metai po metų buvo infiltruota įvairiausio plauko įvairių tautų marksistų.

Apie tikrąjį Amnesty International veidą 1975 New Digest-International Nr. 2 ir Nr. 3 esu paskelbęs gerai dokumentuotą studiją, parašytą žurnalisto Alphonse Max, gyvenančio Urugvajui.

Kadangi ši organizacija turi gerą "atramą" spaudos, radijo ir televizijos sluoksniuose, tad, nežiūrint vieno kito jos sukotos veiklos išryškinimo, jie vis vien išlaikė savo "renome", kaip nuoširdi organizacija, remianti pavergtas tautas ir politinius kalinius.

Toliau atrodo, kad marksistinis-komunistinis elementas Amnesty International štabe, Londone, tiek sustiprėjo, kad nutarė nebeslėpti savo tikrojo veido. Š. m. rugsėjo mėn. A. I. centras Londone paskyrė savo centrinės įstaigos tyrinėjimų viršininku profesorių Dereką Roebucką, aktyvų ir viešai žinomą komunistų partijos narį. Kai po Mozambiko civilinio karo komunistinė to krašto valdžia teisę paimtus į nelaisvę įvairių tautų savanorius, kovojusius su dešiniųjų to krašto armija, tai prof. Roebuckas tame "teisme" gavo stebėtojo teisę ir tą "teismo eigą" aprašė Sydney komunistų laikrašty Tribune 1976 liepos 21. Jis tame komunistiniame laikrašty rašė, kad vietos valdžia suteikė jam ir kitiems stebėtojam visas reikalingas informacijas ir kad teismas buvo teisingas ir nešališkas...

Šis komunisto paskyrimas į A.I. centrą Londone vyr. tyrinėtoju Australijoje buvo sutiktas su dideliu nusistebėjimu ir rūpesčiu. Daug neigiamų komentarų buvo dienraščiuose ir žurnaluose. Pasirodė, kad Roebucko paskyrimas buvo Londono centrinės ir Roebucko sąmokslas, nes Australijos Amnesty International vadovybė apie paskyrimą viešai nebuvo painformuota, nors pagal bendrą tvarką ji turėjo Londonui kan-

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Spalio 2 Lietuvoje mirė žinoma pianistė Nadė Dukstulskaitė. Buvo gimusi 1912 Daugpilyje. Muzikos mokslus baigė (1928) Berlyno muzikos akademijoje. 1929-53 dirbo Kauno radiofone pianiste, nuo 1953 buvo Lietuvos filharmonijos koncertmeisterė. Buvo solistų mėgstama akompaniatorė. Yra turėjusi nemažą fortepijoninių koncertų Lietuvoje ir užsieniuose (1937-38 su St. Šimkaus, M.K. Čiurlionio, J. Naujalo, J. Gruodžio, J. Tallat-Kelpšos, J. Karoso kūriniais koncertavo Skandinavijoje ir Pabaltijo valstybėse). 1948 okupantai jai suteikė Lietuvos nusipelnusios artistės vardą.

— Spalio 9 Vilniuje paminėta 1971 mirusio kompozitoriaus ir muzikos veikėjo Jono Švedo 70 metų gimimo sukaktis. Vilniaus meno darbuotojų rūmuose tą dieną surengtas iškilmingas minėjimas, kuriame kalbėjo kompozitorių sąjungos pirmininkas V. Laurušas, menotyrininkas J. Gaudrimas. J. Švedo kompozicijas atliko Lietuvos dainų ir šokių ansamblis, kuriam daugelį metų yra vadovavęs pats sukaktuvininkas. Didžiausi J. Švedo nuopelnai ir yra lietuvių liaudies muzikos puoselėjimas ir populiarinimas.

— Sovietų Sąjungos visuotinis gyventojų surašymas numatytas 1979 sausio mėnesį. Tam surašymui jau ruošiamasi ir Lietuvoje. Ta proga Statistikos biuras jau dabar skelbia kai kuriuos palyginamuosius duomenis. Nuo paskutinio 1970 surašymo gyventojų skaičius Lietuvoje esąs padidėjęs. Šių metų pradžioje buvę 3 milijonai ir 366 tūkstančiai gyventojų, taigi 486 tūkstančiai daugiau negu 1939. Bet nieko nesakoma, ar tas gyventojų prieauglis yra natūralus, ar padidintas atvykusių kolonistų. Rašoma, kad Lietuvoje gyvena per 60 įvairių tautų žmonių. Oficialiai skelbiama, kad 80-90% gyventojų esą lietuviai, kad net 97% savo gimtąja kalba laiko lietuvių kalbą. Miestuose gyvena 59%, kaimuose — 41% Lietuvos gyventojų. Mažesnieji miestai esą grynai lietuviški, tik penkiuose didžiuosiuose miestuose esą daugiau rusų, gudų, lenkų, ukrainiečių, žydų ir kiek latvių, totorių, karaimų, čigonų.

Moterys esą gerokai daugiau negu vyrai (1977 tūkstančiai vyrų atitiko 1124 moteris). Net valdžios aparate, gamyboje ir žemės ūkyje dirba daugiau moterų negu vyrų. Net 17 tūkstančių Lietuvos moterų yra gavusios garbės vardus, apdovanotos medaliais ir ordinais.

— Praktiniams lietuvių kalbos reikalams Lietuvoje yra leidžiami du periodiniai leidiniai: L. mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas leidžia **Kalbos Kultūrą**, o aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerija — **Mūsų kalbą**. Pirmasis leidinys daugiau dėmesio skiria moksliniams kalbotyros klausimams, o Mūsų Kalba liečia daugiausia atskiras kalbos temas — kino kalbą, prekybos terminus, medikų, teisininkų, geologų žodyną, sporto kalbą ir t.t.

— Kultūros Barų muzikos premija paskirta kompozitoriui O. Balakauskui — už "įvairių žanrų muzikos kūrinių meistriskumą". Premija įteikta Druskininkuose "Muzikos rudens" koncerto metu.

— Už nuopelnus ugdant lietuvių tarybinę muziką ir aktyvią visuomeninę veiklą kompozitoriui Viktorui Budrevičiui suteiktas Lietuvos nusipelnusio kultūros-švietimo darbuotojo vardas.

— Lietuvos jaunimo teatras Maskvos gastrolų metu laimėjo Sovietų Sąjungos kultūros ministerijos premiją už suvaidintą V. Palčinskaitės pjesę "Andrius". Režisavo G. Padegimas, muzika A. Lapinsko, dekoracijos ir kostiumai — D. Masaitienės.

— Ruošiantis komjaunimo muziejaus statybai, buvusios

Vilniaus žemutinės pilies vietoje atkastos pilies liekanos: 3 metrų storio ir 10 metrų aukščio gynimosi siena, kampinių bokštų liekanos, medžiais ir akmenimis grįstas kelias. Visa pilies aplinka rodo, kad čia yra buvusi žvalvario amžiaus gyvenvietė. Tai rodo atkasta akmeninė krosnis, keramikos, net odos dirbinių liekanos, degtos plytos. Spaudoje rašoma, kad kasinėjimus ir tyrimus vykdė prityrę specialistai: architektas S. Lašavickas, archeologai V. Daudgudis, A. Lisanka; jiems talkina geologai, dendrologai, paleobotanikai. Iškasenos dar paryskinančios Vilniaus tolimąją praeitį.

— Dar šis tas iš Lietuvos teatrų veiklos. Vilniaus akademiniame teatre sezoną pradėjo Just. Marcinkevičiaus "Mažvydu" (rež. H. Vencevičius) **Kauno dramos teatras** pastatė J. Grušo naują dramą "Unija" (rež. J. Vaitkus), **Klaipėdos dramos teatras** sezoną pradėjo amerikiečio E. Olbio drama "Kas bijo Virginijos Vulf" (rež. V. Čibiras). **Jaunimo teatras** rengiasi statyti debiutinį R. Granausko vaidinimą "Rožės pražydėjimas naktį". Kauno ir Klaipėdos teatrai statys K. Sajos pjesę "Liepsnojanti kriaušė". Vilniaus akademiniame teatre numatoma atnaujinti P. Cvirkos pagerbimui spektaklį "Meisteris ir sūnūs". Vilniaus lėlių teatras netrukus rodys S. Gedos ir M. Urbaičio muzikinį vaidinimą "Dainuojantis ir šokantis mergaitės vieversėlis". Kauno lėlių teatras parodys E. Ignatavičiaus pjesę "Šuo danguje" ir to paties autoriaus inscenuotus P. Cvirkos "Cukrinius avinėlius". Tačiau atrodo, kad lietuvišką teatrų repertuarą užgoš rusų ir kitų sovietinių autorių dramos kūriniai, kurių žadama pastatyti net aštuonis.

— Kauno paveikslų galerijoje atidaryta buitinės keramikos paroda, kurioje išstatyti net 1600 masinės gamybos rodomų. Vilniuje atidaryta medžioklės trofėjų paroda.

— Vergijos centras Maskva žino savo vaidmenį ir jį atlieka labai kruopščiai. Maskva kontroliuoja visą pavergtų tautų gyvenimą, pradedant buitinais reikalais ir baigiant kultūrine veikla. Ataskaitas Maskvai turi duoti rašytojų sąjunga, kompozitoriai, dailininkai, inžinieriai-architektai. Net tokie smulkūs vietiniai dalykai, kaip orkestrų etatai, skiriami Maskvos kultūros ministerijos. Nors cenzūros pareigas atlieka respublikinės kultūros ministerijos bei "kūrybinių" sąjungų valdybos, bet laikas nuo laiko politinį kultūrinio veikimo kryptingumą patikrina ir pati Maskva betarpiškai. Spaudoje dažnai parašoma apie Maskvoje ruošiamas lietuvių dailininkų parodas, apie ten vykstančius literatūrinius simpoziumus, apie lietuvių teatrų gastroles ir jų kritiškų įvertinimus. Jau kelis kartus Maskvoje gastroliauvo Panevėžio dramos teatras, Vilniaus akademinis teatras. Dabar plačiai rašoma apie Lietuvos valstybinio jaunimo teatro gastroles Maskvoje. To teatro režisierė Dalia Tamulevičiūtė gastrolėms paruošė 7 veikalus; iš jų 6 esą lietuvių dramaturgų kūriniai. Didžiausio pasisekimo turėjęs marksistinės ideologijos kupinas muzikinis S. Gedos, S. Šaltenio ir muziko O. Balakausko veiklas "Komunary gatvė". Be to, jaunimo teatro repertuare buvo S. Šaltenio "Ugnies medžioklė su varovais", "Škak, mirtie, visados škak", "Jasonas", V. Palčinskaitės "Andrius". Dramaturgams dar talkino muzikai G. Kuprevičius, F. Bajoras, A. Lapinskas, J. Širvinskas, dailininkai L. Katinas, G. Gličius, D. Mataitienė. Kartu su teatro kolektyvu į Maskvą buvo atvykęs ir Lietuvos kultūros ministeris J. Bielinis. Atrodo, kad Lietuvos jaunimo teatras maskvinis politinio kryptingumo egzaminus išlaikė.

(nukelta į 2 psl.)

(nukelta į 2 psl.)

AR SOVIETAİ GALI PASINAUDOTI JŪSŲ SUDARYTU TESTAMENTU?

Testatoriai, darydami testamentus, dažnai mano, kad jų turtas gali patekti sovietams. Bendrai, darant testamentą, galima paskirstyti savo turtą, kaip pageidaujama, ir tokio testamentu niekas negali sulaužyti, jokia

Savaitės įvykiai

Kinijos vicepremjeras Teng Hsiao-ping pareiškė, kad Taivanas sudaro didžiausią kiltųj normaliam santykiams su JAV pasiekti. Kinija ir toliau reikalauja, kad JAV nutrauktų diplomatinis santykius su Taivanu ir atšauktų veikiančią gynybos sutartį, bet tikina, kad Taivano įjungimas į Kiniją bus vykdomas tik taikingomis priemonėmis.

Rodezijos karo aviacija ir kariuomenės daliniai vėl puolė Zambijoj ir Mozambike esančias Rodezijos partizanų bazines ir padarė jom didelių nuostolių.

Kanados min. pirm. Pierre Elliott Trudeau vadovaujama liberalų partija papildomus parlamento rinkimus žiauriai pralaimėjo — iš 15 išrinktųjų atstovų partija galėjo išrinkti tik 2 atstovus.

Spėliojama, kad JAV sutikusios padengti visas žydų kolonijų iš Egiptui perleidžiamos Sinajaus pusiasalio perkėlimo išlaidas, sudarysiančias apie 4 bil. dol. JAV kasmet skiria Izraeliui 2 bil. dol. paramos. Be to, JAV pažadėjo už 1 bil. dol. įrengti naujas karo aviacijos bazines vietas Egiptui perleidžiamų bazių Sinajui.

Vatikano valstybės sekretorium laikinai buvo paliktas tas pareigas iki šiol ejęs prancūzų kardinolas Jean Villot.

Egipte buvo sulaukyta 16 komunistų organizacijos narių, šiekusių nuversti prez. Anwar el-Sadat.

P. Korėja aptiko naują š. Korėjos iškastą tunelį po demilitarizuota zona.

Somalija įvykdė mirties bausmę 16 karininkų ir 1 kareiviniui, kurie bandė bėgti nuo Maskvos, užmušdamas 2 ir sunkiai sužeisdamas 3 įgulos narius. Dėlto buvo staiga nutrauktas orinis susisiektimas tarp Maskvos ir Alma Ata, Kazachstane, kur buvo naudojami šio tipo lėktuvai. Ir kitas sovietų gaminamas keleivinis lėktuvas IL 86 susidūrė su sunkumais, nes JAV ir Britanija atsisakė parduoti tokiem lėktuvam reikalingus motorus. Sovietų gaminami motorai naudoja tiek daug kuro, kad lėktuvai negali pasiekti jiems numatytų nuotolių.

sovietų valdžia prie jo negali prisikabinti. Jeigu testatorius paskirtų savo turto dalį Lietuvos gyvenantiems giminėm, tai žinoma, sovietų valdžia būtų priversta gauti tą turto dalį ir gal perduoti Lietuvos gyvenantiems.

Testatorius, norėdamas būti užtikrintas, kad Lietuvos gyvenąs jo giminė tikrai gautų paliktą turto dalį, įrašo jį į testamentą. Turi būti paskirti trustistai (patikėtiniai) — vienas ar du asmenys. Testatoriui mirus ir jo testamentui perėjus per Probate teismą, testamentą vykdytojas teismo būna atleistas iš savo pareigų, o trustistas perima jo pareigas. Kol byla būna uždarąta, turtas būna paskirstomas. Žinoma, pirmiausia turi būti apmokėtos išlaidos. Turto dalis, kuri yra paskirta giminėm, būtų perduota į County teismą, kol iš Lietuvos atsilieps beneficijaras.

Tai taip buvo praktikuojama praėity. Prieš 25 metus mūsų raštinė turėjo pasirošti apgynimui bei įvykdymui testatoriaus noro. Nuo to laiko mes darom testamentus, ypač tokius, kuriais paliekama turto dalis Lietuvos gyvenantiems giminėm. Pirmiausia įrašom turto globėją (egzekutorių). Bet, kaip jau minėjau, jo autoritetas pasibaigia, kai pereina per Probate teismą. Trustistų galia nepasibaigia, kol turtas nebūna išdalintas Lietuvos gyvenantiems. Todėl egzekutorius giminėm paliktą dalį paima į savo globą, o trustistai pirmiausia pinigus turi įdėti į banką.

Pvz., Petras Jokubauskas yra Marijos Jukaitienės trustistas, prižiūrimas globėjo. Trustistai pirmiausia turi teisę ir galią su-eiti į kontaktą su Lietuvos gyvenančiais giminėmis. Tik tada giminės žino, kiek palikta turto ir kur jis padėtas. Tada jie reikalauja iš trustistų persiųsti jiems pinigų ar kitokią medžiagą. Trustistai privalo vykdyti giminų reikalavimą.

Dabar turėtume suprasti, kad sovietų valdžia negali prisikabinti prie palikto turto. Žinoma, testamentas turi būti atargus, aiškus ir suprantamas, kad sovietų valdžios įgaliotiniai negalėtų prikibti.

Mano patyrimas ir ilgų metų praktika rodo štai ką: Didesniuose miestuose mes turim sovietų valdžios įgaliotinius. Pvz., lietuviai miršta JAV-bėse ir spauda plačiai aprašo, kur jis gimė, ir dar pažymi, kad jis paliko daug turto. Mes Chicagoj turim "kūmučių", kurios pasigauna lietuvišką laikraštį su mirusiojo aprašymu ir perduoda sovietų atstovui, gaudamos "kyši". Tada sovietai turi "ant kabluko žuvį". Tuoj pasiunčia įgaliojimą Lietuvos, sakydami, kad jie gali atstovauti mirusiojo turtui. Sovietų valdžia greit išduoda "power of attorney", ir JAV valdžia tą įgaliojimą pripažįsta. Tada susidaro sunkumų. Bet, jei testamente yra padaryta "trusto sutartis", minėtas įgaliojimas lieka antrojo eilės; trustistai yra pirmoje eilėje.

Adv. Charles P. Kal

AMNESTY INTERNATIONAL SUKOMUNISTĖJO!

(atkelta iš 1 psl.)

didatą rekomenduoti... Australijos A.I. vadovybė ir Australijos parlamento Amnesty International pasiuntė protestus dėl komunistinio paskyrimo, bet tuo tarpu atsakymo dar nebuvo gauta.

Patį šio įvykio esencija glūdi štai kur. Triukšmui prasidėjus, prof. Roebuckas pakliuvo į radijo ir televizijos kryžminę ugnį ir ten buvo smulkiai klausinėjamas. Čia jis pareiškė: "Aš nebūsiu savo tyrimuose paveiktas išorinių faktorių, bet aš vis vien pasiliksiu komunistu..."

Australijoje, kaip ir JAV bei kituose kraštuose, Amnesty International, fikcinių nuopelnų apsaugota, turėjo puikų vardą, kuris dabar gerokai ir labai staigiai sunyko. Faktas lieka faktas, kad centro vadovybė Londone gerai žinojo, kad viešo komunisto paskyrimas tokiam svarbiam postui sukels triukšmą ir sumažins aukas. Vadinasi, Londono centro marksistai už šį paskyrimą, galimas dalykas, laukia aukų iš komunistinių valstybių.

Nuo prof. Roebucko pareiškimo, kad jis ir toliau pasiliks komunistas, jau praėjo gerokai laiko, tačiau Londono Amnesty International vadovybė dėjos, kad ji to visai negirdėjo, o gal, dar tiksliau pasakius, kad jie galvoja, jog taip jau seniai turėjo būti...

Man buviant JAV 1977 pradžioj, gerai prisimena pagyringą pareiškimą A.I. adresu iš Vliko, Altos ir Bendruomenės veikėjų tarpo. Lankydamasis New Yorke, buvau užėjęs į ponų Kezių vedamos radijos valandėlės studiją. Ta proga jiems įteikiau porą egzempliorių mano re-

Prof. Derek Roebuck, Australijos komunistų partijos narys, paskirtas vadovauti vienam skyriui Amnesty International Londone.

daguojamo anglų kalba žurnalo, apie kurį anksčiau šiame straipsny minėjau. Ponia Kezienė visai atsitiktinai atsivertė tą puslapį, kuriame buvo pradžia straipsnio "Is Amnesty International Impartial". Permetus greitai žvilgsniu straipsnį, tuoj pat pareiškė, kad tai yra "bias" A.I. atžvilgiu. Man pateikus keletą palyginimų, ponas Kezys atrodė sutinkąs su straipsnio mintimis principu, bet ponia Kezienė pasiliko prie savo nuomonės.

Tomas Venclova, lankydamasis Australijoje 1977 gale, turėjo ilgoją pasikalbėjimą su didžiausiu Australijos dienraščiu Sydney Morning Herald. Tame pasikalbėjime buvo Tomo Venclovos pareikšta, kad Sovietų S-goj yra 10,000 politinių kalinių, o Lietuvos 400. Po kelių dienų per viešą susirinkimą užklausaui Tomą Venclovą, kodėl jis tokias neleistinas klaidas daro, kurias mum čia gyvenantiems bus sunku atitaisyti, jis atsakė, kad remiasi Amnesty Interna-

tional statistika! Matot, prie ko veda Amnesty International. Tačiau šiuo atveju man atrodė nepaprastai keista ir Tomo Venclovos politinė taktika: neseniai palikus Sovietų Sąjungą, kurią jis gerai pažinojo, remtis Londone sėdinčių žmonių skaičiais apie Sovietų Sąjungą, kurioj jie galbūt niekada nėra buvę...

Cia anksčiau suminėty organizacijų ir asmenų nenorima suniektinti, norima, tik parodyti, kaip gyvenimo fikcijų kūrėjai — spauda, radijas ir televizija — pajėgia ir geros valios mūsų tautiečių pakreipti klaidinga kryptim.

P. S. Jeigu iš skaitytojų būtų norinčių giliau su Amnesty International susipažinti, prašoma pasiųsti \$2 tokiu adresu: ND-1, P.O. Box 535, Parramatta 2150 Australia. Jiem bus pasiųsta 2 egz. žurnalo, kur yra išspausdinta straipsniai apie A.I.

J. P. Kedys

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

— Gimtajam Krašte (Nr. 36) išspausdinti Chicagoje gyvenančios jaunos poetės Živilės Bilalaitės 4 eilėraščiai. Įvade rašoma, kad poetė lankė lituanistinius kursus Vilniaus universitete ir Gimtajam Kraštui davė kelis naujus eilėraščius. Negi jau nėra geresnės spaudos laisvėje gyvenančios poetės eilėraščių?

— Nerijos Kopgalyje, buvusioje tvirtovėje, 1974 buvo įsteigtas jūros muziejus. Istorinėje muziejaus dalyje vaizduojama Lietuvos laivininkystės raida, žinoma, iškelti ir padangės "tarybinį" laikotarpį. Jūros augalai ir gyviai sutelkti į 28 akvariumus. Idomus yra jūros kriauklių rinkinys. Iš pietinio Atlanto salų šiais metais atgabenta kuoduotųjų pingvinų, kurie, sako, čia neblogojaučiaisi.

— Ateizmo profesorius Jonas Aničas Literatūros ir Meno 38 nr. kritikuoja šiaurės Amerikoje vykstančias "baltų studijas". Straipsnio pradžioje sumini konkrečius okupuotos Lietuvos lituanistų mokslinius darbus ir teigia, kad su jais negalima esą net lyginti išeivių pabaltiečių mokslinių darbų, kurie esą persunkti antikomunizmo tendencijomis. Rašoma, kad baltistika esanti tik priemonė lengvai pasipelnyti iš antikomunizmo. Baltų studijos į "tarybinį" gyvenimą žiūrinčios kreivame veidrodyje. Tai esąs tik šaltojo karo tęsinys. Tačiau visa J. Aničo kritika paremta ne konkrečiais faktais, tik retorinėmis frazėmis. Visai natūralu, kad ištikimam okupantų tarnui nepatinka Vakaruose skelbiamas tiesos žodis.

Pr. N.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimų direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalį.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. 201-232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-254th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212-229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklypai
Apartmental-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Kongresmanas Robert K. Doran iš Santa Monica, Calif., su baltų komiteto vadovybe jo perrinkimui į JAV Kongresą remti. Iš kairės: dr. Hans Kuisk (estas), dr. Ansis Blakis (latvis), R. Doran ir Linas Kojelis — komiteto pirmininkas. Doran kongrese veda stiprią akciją už Baltijos valstybių bylos iškėlimą Jungtinėse Tautose, per valstybės departamentą ir sovietų vyriausybę daro žygių išlaisvinti Balį Gajauską, yra padaręs stiprius pareiškimus Viktoro Petkaus reikalu, gina Brazinskų bylą ir visais kitais atžvilgiais yra labai palankus baltam.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Alkoholis ir knyga

Spaudoje pasirodė dvi nedidelės žinėlės. Abi jos liečia okupuotą Lietuvą, abi verčia susimąstyti.

Pirmoji žinėlė apie alkoholį. Jau daug kartų buvo minima, kad paverttame krašte sklinda alkoholizmas. Lengva pasakyti, kodėl taip yra. Žmonės neturi laisvės, neturi ir gyvenimo perspektyvos. Nėra progos patiems angažuotis, parodyti sveikos, sumanios iniciatyvos, nes visa tai bus suniekinta okupanto ir jam patsidavusios klijos. Tik pakalikai, ištikimi valdžios pareigūnai turi šiojiškas tokias gyvenimo sąlygas ir privilegijas. Bet jie už tai turi nutildyti savo sąžinės balsą, save paroduoti pavergėjui ir uoliai vykdyti jo planus.

Lengva suprasti, kad okupantui nereikalinga galvojanti ir už savo interesus kovojanti tauta. Okupantui daug lengviau susitvarkyti su girtuokliais, kurie jau nebeturi didesnių siekimų.

Štai kodėl Lietuvoje labai plinta alkoholizmas. Apie tai kalba ir tie, kurie čia atvažiuoja pasisvečiuoti. Tai esanti tautos nelaimė. Pasitaiko žinių ir sovietinėje spaudoje apie girtuokliavimą. Tokiose „Šluotoje“, satyros laikraštyje, didelę karikatūrų ir juokų dalį sudaro alkoholis.

Oficialūs duomenys rodo, kad dabar Lietuvoje išgeria 20 kartų daugiau nei nepriklausomos Lietuvos laikais. Okupantai mėgsta pasigirti, kad pralenkė buržuazinę Lietuvą. Šioje srityje jie tikrai gali su pasididžiavimu tai pasakyti. Pralenkė!

Gerai ir kolonizuoti atvežti rusai. Jie juk šios rūšies specialistai. Gerai ir tie patsidavėliai okupantai, norėdami nuraminti savo sąžinę. Gerai ir kiti, nes neturi gyvenime jokios perspektyvos.

Alkoholizmas ir rodo, kad žmonės yra beviltiškoje būklėje, kad jie gyvena sunkią dvasinę krizę. Ir niekas to nestabdo,

neragina susitvarkyti, kaip tai daroma laisvuose demokratinuose kraštuose. Prieš alkoholizmą čia tuoj išvystoma propaganda. Lietuvoje gi tuo niekas nesirūpina, nes okupantas nori atimti iš žmonių sunkiai uždirbtus pinigus, nori, kad jie sužlugtų alkoholy.

-o-

Antroji žinia buvo apie knygas. Sumažinami jų tiražai. Jei buvo spausdinama 25,000 tiražu, tai dabar gerokai nubraukta — leidžiama spausdinti tik 15,000. Jei buvo 15,000, tai dabar — tik 10,000. Sumažinama vadinamoji grožinė literatūra, bet labai smarkiai padidinama propagandinė literatūra. Lenino raštai, brošiūros apie komunizmą spausdinamos dešimtimis tūkstančių. Tas pats ir apie ateizmą. Jiem duodama didžiausia laisvė ir paskiriamos didžiausios sumos pinigų. Bet ta propagandinė literatūra ir lieka knygynų lentynose. Jos niekas neperka. Ji kartais brukama nemokamai.

Knygų Lietuvoje išleista ir gražių ir vertingų. Žmonės jas noriai pirkto, skaitė, nes lietuviškas spausdintas žodis palaikė skaitytojus. Visur įkyri propaganda, tai, nuo jos bėgdami, griebėsi dailiosios literatūros. Dabar bus dar sunkiau gauti, taip žmogus liks apiplėštas, jis negaus paskaityti geros knygos.

Tauta be knygų — tamsi tauta. Neturėdama ko skaityti, neturės progos šviestis, lavintis, eiti su gyvenimu. Ji bus priversta atsilikti. O to ir nori okupantas. Tamsius geriau valdyti, už nosies vedžioti. Jiem gali įkalėti, kad okupacija geriau už laisvę.

Išmokę iš caristinės Rusijos, dabartiniai okupantai daro tą patį — persekioja ir naikina lietuvišką žodį, šiuo kartu ji mažina ir vietoje lietuviškos knygos į ranką įbruka degtinės butelį. Tai yra tikras lietuvių tautos genocidas.

Lietuvių Sodybą

Pravažiavus Liverpoolį — vieną toliausių Sydnėjaus priemiesčių — ir palikus paskutiniuosius namus, atsiduriama gamtos plotuose, kuriuos dar mažai suspėjo sužaloti žmogaus ranka. Vienišas kelias, pradžioje kiek pasisukinėjęs tarp miškais apaugusių kalnelių, toliau išsitiesia kaip styga ir šauna tiesiai į horizontą. Abipus kelio krūmai, medžiai, kiek toliau — kalvelės, slėniai, žalumais apsiųpę, tęsiasi tolyn ir tolyn, kol įsivystę į melsvą šydą, susilieja su horizonto riba. Gerą galą pavažiavus, jau kelias vėl pradeda vingiuoti, landžioti po slėnius, apsukti kalvelės, kurių gyvoj uolų dar neišdile žmogaus rankų darbo pėdsakai. Tai dar ne laisvųjų žmonių prakaito vaisiai.

Jau pasirodo vienas kitas namas, atsiranda daugiau kelių, privažiuojama plati, moderni autostrada — Princess Highway. Ir jau toji gražiosios gamtos karalystė — National Park — baigiasi, bent tuo tarpu. Autostrada didelis judėjimas; į dešinę nuo autostrados — geležinkelio linija, bėganti Wollongongo kryptim, į Melbourne'ą.

Pagaliam Engadine, mūsų kelionės tikslas.

Engadine — ypatingas miestas, galima sakyti kurortas: gatvės gražios, daug naujų modernių namų, o čia vėl iškyla kalvos, pasipuošusios medžiais. Tai gyvosios gamtos salos, apvedžiotos žmogaus parengtomis pinklėmis. Engadine turi viską — moderniai įrengtas pradžios, vidurinės mokyklas, ligoninę, penkių didžiųjų

LIETUVIŠKAS ŽENKLELIS AUSTRALIJOS ŽEMĖLAPY

J. SLAVĖNAS

bankų skyrius; nemažas prekybos centras, įvairios valstybinės įstaigos, keletas įvairių tikybų bažnyčių; geležinkelio linija; autobusų linijos, yra ir pramonės įmonių. Žodžiu, Engadine yra didėjęs, žmogaus reikmenų ir aptarnavimų atžvilgiu kaip ir užbaigtas, beveik viskuo apsirūpinęs miestas.

Išsukus iš autostrados į Cardiff gatvę ir ja pavažiavus apie 60 metrų, randama į dešinę nuo kelio iš plytų išmūryta sienelė su užrašais — Lithuanian Village — Lietuvių Sodyba: Taigi esam prie ribos, kurią peržengę būsim jau pačioje Sodyboje, kuri yra Sydnėj Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos ilgų rūpesčių ir nenuilstančių pastangų vaisius.

Lietuvių Sodyboje

Tuoju už ribos, kairėje pusėje, yra nedidelis eukaliptų ir kitokių medžių sodelis, vasaros metu teikiąs malonų pavėšį, lankomas įvairių paukščių. Tas sodelis viena savo puse nusileidžia į didoką slėnį su stambiomis, išsikišusiomis uolomis, tarpuose priaugusių vešlios augmenijos. Šis slėnis iš dviejų pusų supa pačią Sodybą, iš kurios į jį galima nusileisti didelių akmenų terasomis. Sodybai jis yra brangi dovana: su laiku jis pavirs gražia poilsiu ir atsigalvimo vieta patien

Sodybos gyventojam ir svečiam bei ekskursantam.

Sodybos aikštė — lygi, ovalo pavidalo. Kairėje pusėje, netoli sodelio, jau stovi 4 medžio, baltomis plytomis išmūryti namai (brick veneer), pilnai užbaigti ir jau gyvenami. Pagal planą yra vietos aštuoniem tokiems namam, bet, architektų nuomone, galima statyti juos kelių aukštų, ir tuo būdu gyvenamųjų namų skaičius galėtų pakilti iki 100. Užbaigus statyti namus, vidury susidarys didoka, lygutėlė aikštė, kurią numatoma paversti parku, apšodintu medžiais, gėlėmis, išvedžiotu takeliais, aprūpintu suoleliais.

Toj vietoj, kur dabar yra eukaliptų ir kitokių medžių sodelis, Sodybos gyventojų skaičiui padidėjus, numatoma pastatyti salę koncertam, paskaitom, paverčiamą, esant reikalui ir į koplyčią. Be to, būtų kambarys raštinei, skaityklai, pramogėlių kambarys (šachmatam ir kitkam). Priešais salę bus įrengta vieta mašinom pastatyti (laikinė yra ir dabar).

Šiuo metu Sodyboje gyveną žmonės — pensininkai — patys save aptarnauja. Ateity bus įrengti ir slaugymo namai (nursing home) tokiems žmonėm, kuriems reikalinga priežiūra ir aptarnavimas. Šių namų įrengimui bus gauta valdžios subsidija, ir bus mokama už asmens išlaikymą.

Lietuvių Fondo vadovybė rūpinasi kaip galima greičiau surinkti antrą milijoną. Dabar yra arti 1.5 mil. dol. kapitalo, iš kurio kasmet gaunama apie 100,000 dol. pajamų lietuviškiem reikalams. Iš k. sėdi — St. Baras, M. Remienė, dr. G. Balukas, dr. A. Razma, stovi — P. Želvys, J. Kučėnas, K. Barzdukas, A. Juodvalkis, K.A. Girvilas. Trūksta S. Kuprio, dr. M. Vyganto. Nuotr. V. Noreikos

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės išspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

4

Kasbah pirkkliai primena, kad seniau net aklietė čia galėjo jaustis lyg namie. Mat, gatvelė nuo gatvelės galėjo atskirti iš jos savito kvapo: vilna, oda, prieskoniai, kvėpalai, vaškas, mėsa, arbata. . . Nosis atstojo akis. Dabar aklyčių souks labirinte nematysi. Be abejo, ir kvapų skaičius yra sumažėjęs.

Tunizijos senovė įdomi, o dabartis marga. Senovė domisi archeologai. Grupė iš American Schools of Oriental Research jau kelinta vasara rausiasi po kviečių laukus ir nūdienės Carthage sodus. Margoji Tunizijos dabartis yra arabiška ir musulmoniška.

Pajūriu į Soussa ir Monastir

Dar saulė, didžiulė ir raudona, vos tesiprausia ryto migloj ant Viduržemio jūros, o jau autobusas laukia. Ir žmonių jame jau daug. Prancūzų kalba vyrauja. Jaunų veidų mažą. Netrukus patiri, kad tai prancūzų pensinin-

kai. Juos kelionėm suburia valstybinės įstaigos.

Autobusas patogus, su dangum lubose ir plačiais langais šonuose. Važiuojam pietryčių link per Carthage. . . La Goulette, Bac. Keltuvus perveža per kanalą, kuris jungia jūrą su Tunizo uostu.

Tunizas lieka dešinė. Nuo jo tostant, kraštas ima rodyti daugiau savitumo. Kaimeliai arba miesteliai skiriasi vieni nuo kitų savitomis trobelėmis, skirtingų spalvų drabužiais moterim. Balti, mėlyni, raudoni. . . arba įvairiaspalviai. Ilgi, lyg vienuoliški, moterų nuometai jas paženkliną ištekėjusiomis. Mat, musulmonų pasauly moteris vis dar tebesijaučia vyro nuosavybe. Tik savas vyras tegali į ją iš arčiau pasišiūrėti, gėrėtis jos veidu ir akimis ir pasiganyti jos grožiu. Nuometas dažnai iš grubios, namie austos, medžiagos. Vėjui jį pajudinus, galima matyti auskarus ir kaklo puošmenis. Jie skirti tik savo vyro akim. Galima pajusti ir matyti, kad

nauji vėjai ir naujos mados verčia tai, kas sena, flirtuoti su tuo, kas nauja.

Soussa yra apie 150 km nuo Tunizo. Pusiaukelėj praskubėjom pro Hammamet miestą su šiltu vandeniu maudyklėmis. Hamman reiškia turkišką pirtį. Antrojo pasaulinio karo metu generolas Rommel čia turėjo savo Afrikos Korps štabą. Soussa yra trečias savo didumu miestas Tunizijoje. Gyventojų 100,000 su viršum. Punai jam davę pradžią visu šimtmečiui anksčiau negu Kartaginai. Jo strateginę svarbą pažino Hanibalas kovose su romėnais. Dėl Soussa kovojo normanai iš Sicilijos, turkai, ispanai ir sąjungininkai su Ašies divizijomis 1942-43.

Miesto senamiestis, medina, glaudžiasi prie uosto, kuriame maišosi kariški laivai ir tanklaiviai su žvejų bei turistų burlaiviais. Karo žaizdos tik nežymios, — apkasų linijos, tankų pėdos ant sunėsioto kelio. Mediną, lyg žiedas, supa naujamiesčiai.

Norėdami pailsinti kojas ir pabėgti iš dienos kaitros, susėdom prie staliuko kavinėje po medžiais. Mėtų arbata, the a la menthe, yra arabų whisky. Tai gaiviausias gėrimas Artimuosiuose Rytuose.

Aplamai paėmus, kai paprašai kavos, gauni mažutį puoduką tiršto, juodo ir cukrum perkrauto gėralo, kurį vadina turkiška

kava. Mum įprastos kavos reikia ieškoti. Kur kas lengviau gauti espresso kavos.

Importuotas whisky ir kiti europietiški gėrimai bei vynas yra labai brangūs. Tunizija giria savo vietos vyną. Turi ir raudoną, ir baltą, ir rose. Vienas jų net šv. Kiprijono vardu vadinamas. Miestuose galima gauti ir vietinio alaus: Stella ir Celtia. Tiesa, islamo religija alkoholinius gėrimus gerti draudžia. Tačiau nedaug kur šį draudimą tepajusi. Atokesniuose kaimeliuose ir miesteliuose bent viešai vyno ir alaus nematysi. Tačiau ir čia šiukšlynuose netrūksta vyno ir alaus butelių.

Monastir miestas yra apie 25 km į pietryčius nuo Soussa. Autobusas rieda jo link pajūrio vieškelio. Iš kairės mėlynuoja

Viduržemio jūra, o iš dešinės saulės kaitroj mirguliuoja Sahel lyguma, kuri kažkur toli, toli tampa Sahara. Vieškelis vingiuoja tai per sodus su alyvmedžiais, tai palei pat gelsvo smėlio paplūdimius su žvejų kaimeliais ir daugiaaukščiais viešbučių kompleksais.

Tunizija myli savo margumą. Šalia puikaus Peugeot arba Mercedes-Benz matakai vieškely keičiavus ant asilų, mantą didžiuliam dviejų ratų vežime mulų traukiamą ir dykumos laivų — kupranugarių karavaną. Štai sunkvežimis su šešetu jame pasodintų kupranugarių. Sėdi lyg žirafos, kaklus iškišę. Tai kupranugariai iš pietinės krašto dalies, vežamai į turgų kažkur šiaurėj. Tunizijos vieškelis — tarptautinė eismo paroda.

Monastir. Habib Bourguiba mečetė. Nuotr. kun. A. Rubšio

Iš Sodybos aikštės vaizdas nuostabus: banguojančios, žalios kalvos, žemai, tarpuose, namų grupės. Dar toliau, kiek akys užmato, tęsiasi National Park, kol jis susilieja su horizonto mėlyne.

Dabar žvilgsnis į pačius namus, jų vidų. Namai šiuo metu statomi, kaip jau minėta, vienaaukščiai, dviejų butų kiekvienas. Į slėnio pusę dideli balkonai, o prieky — dengtos cemento aikštelės. Vidų — du kambariai, virtuvė, sandėlis, vonios ir tualetų įrengimai (septic); elektra, šiltas šaltas vanduo. Virtuvėj patogiai įrengtos spintelės, elektrinė virtuvė, šaldytuvai, viskas išdėstyta skoningai ir patogiai, kiekvienas kampanelis gražiai išnaudotas. Visur gražus, skoningas dažymas, grindys nupoliruotos. Gausu lempų, elektros tarsių. Langų, durų rėmai aliumininiai.

Viename bute dabar gyvena Sodybos prižiūrėtojai. Jie yra užsivedę gėlynus, prisisodinę vaisinių medelių, krūmelių — bananų, braškių. Terasose tai galėtų pasidaryti ir kiti Sodybos gyventojai — mėgėjai.

Sodybos pradžia

Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija veikia jau daugiau kaip 12 metų, yra įregistruota oficialinėse įstaigose kaip juridinis asmuo, galintis įsigyti nekilnojamą turtą. Kartu su Draugijos įregistravimu buvo įsteigtas ir Senelių fondas. Šio fondo uždavinys — sukaupti branduolį lėšų, kurios sudarytų užuomazgą būsimai Lietuvių Sodybai ir tuo palengvintų žemės sklypo gavimo sąlygas.

Senelių fondas augo gana sparčiai: jį rėmė visuomenės aukomis, buvo didinamos pajamos rengiant pobūvius, loterijas, aptarnaujant maistu kitas organizacijas, rengiančias priėmimus, vaišes, balius. Turint jau apčiuopiamą sumą banko, buvo kreiptasi į socialinio aprūpinimo įstaigas pačios Sodybos steigimo konkrečių reikalų. Žemės departamentas sutiko duoti nemokamai 2 akurus karūnos žemės. Sydnėjaus miesto ribose šiam reikalui laisvos žemės nebuvo. Iš kelių pasiūlytų vietų buvo pasirinktas Engadine miestas — arčiau Sydnėjaus, prie didelių kelių ir atitinkas socialinio aprūpinimo įstaigų nustatytas sąlygas: arti prekybos centro, viešo transpor-

(nukelta į 4 psl.)

Meilė margumui turbūt labiausiai krinta akysna žmonių drabužiuose. Tiesa, kad tunizietis miestuose rengiasi europietiški. Tačiau ir čia senovinė apranga yra laikoma patogesne ir tinkamesne Šiaurės Afrikos klimatui. Ir kaimuose, ir miestuose nevengia džellaba, o moterys haik (arba sefsari, jei spalva yra balta).

Džellaba yra vilnonis sijonas vyram. Gali būti dryžuotas arba vienos spalvos. Miestuose šį sijoną vyrai nešioja ant europietiškių kelnų ir marškinių su kaklaraiščiu. Jiem nesunku iš džellaba išlipti ir apsivilkti švarku.

Haik (arba sefsari) yra sijonas moterim. Moteris į jį save vietoje įvynioja. Medžiagos, atrodo, šiam sijonui nesigaili, nes, vėjukui jo kampais ėmus žaisti, galima stebėti tikrus haik išmatavimus. Moteris, pajutusi, kad ja domimasi, tuoju užtraukia haik skvernelį ant veido. Miesto moterys nešioja ir sijoną, kurį vadina kaftan. Jis labai panašus į kunigo sutaną arba vienuolio abitą su gaubtuvu. Gaubtuvą ant galvos užvertus, veidą uždengia nailoninis liftam uždangalas.

Monastir miestas brangus Tunizijai. Brangus senovė, nes čia tunizietis randa vieną iš savo Gedimino kalnų. Brangus dabartinis Tunizijos budintojas ir prezidentas Habib Bourguiba.

(Bus daugiau)

CLEVELANDAS — MADRIDAS — LONDONAS

Aurelija Balašaitienė

“Paduok, jaunyste, man sparnus...” — Adomas Mickevičius.

Amerika yra tas neribotų galimybių kraštas, kuriame, jaunystės polėkių stumiamas, savo vaizduotės viliojamas, savo norų pakelti sparnus skrydžiui į tolimas padanges skatinamas, jaunas žmogus randa priemonių savo troškimam įgyvendinti. Argi ne visi svajojam apie tolimas šalis, svetimus kraštus, egzotiškus žmones, tik iš knygų pažįstamas kultūras? Tiesa, kad nebe naujiena yra turistinės kelionės ar trumpalaikis išvykimas studijom į kurį nors Europos kraštą. Bet nedaugeliui mūsų tenka pagyventi tolimame krašte ar ilgėsim laikui grįžti į senutės Europos istorišką glėbį.

Sriubčiodama “sangriją” (labai skanų ispanišką gėrimą, pagamintą su raudonu vynu ir prieskoniais), vartydama storus Ispanijos ir kitų Europos kraštų vaizdais pripildytus albumus, klausausi Vilijos Nasvytės pasakojimo apie jos gyvenimą JAV aviacijos tarnyboje.

Tarp nuotraukų įvairūs suvenyrai, pradedant bilietais į bulių kautynes, baigiant garsių Ispanijos klasikų paveikslų reprodukcijomis. Maurų architektūros paminklai, žavios, tautiniai ispaniškais drabužiais apsirengusios mergaitės, senais akmeniniais laiptais apkrutą asilą vedantis ispanas ūkininkas — visa tai yra dalis Vilijos išgyvenimų.

Clevelande pažįstam Viliją, Jono ir Reginos Nasvyčių dukrą, kaip veiklią lietuvaitę, pasižymėjusią moksle, baigusią Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir pedagoginius kursus. Ji buvo veikli skautė, šoko ir dainavo Čiurlionio ansambly ir sukosi visur, kur tik gyva buvo lietuviška daina ir kur dalyvavo pozityvus lietuviškai nusiteikęs jaunimas. Be to, ji vienerius metus dėstė lituanistinę mokyklą lietuvių kalbą mišrių šeimų vaikams.

Baigusi gimnaziją, Vilija Nasvytytė vienerius metus studijavo Lake Erie kolegijoje, pasirinkdama bendrus kursus su tikslu

specializuotis psichologijos srity. Buvo pratusi prie gerų pažymių. Tačiau humanitariniai mokslai jos nebetenkino. Ji ilgėjosi kažko naujo ir panoro save išbandyti, ar jai sektųsi ir technikos mokslų šakose. Ne kartą pastebėjusi skelbimus, kviečiančius jaunas žmones į JAV karinę tarnybą, žadančią ne tik specialybę, bet ir galimybę! “pamatyti pasaulį tarnaujant”. Ji pasiryžo stoti į aviaciją su tikslu specializuotis ir dirbti techninėje aviacijos tarnybos srity.

1973 spalio 23 Vilija atsisveikino su namiškiais ir iškeliavo į apmokymo bazę Texas valstijoje.

Iš spaudos tenka patirti apie “basic training” sunkumus. Taigi buvo labai įdomu sužinoti gyvų žodžiu, koks iš tikrųjų yra tas “basic training”. Nors Vilija apie tas šešias kariško apmokymo savaites pasakojo su šypseną, tačiau jau patys faktai rodo, kad nebuvę lengva.

“Mokėmės žygiuoti, saliotuoti, greitai apsirengti, susitvarkyti ir greitai pavalgyti. Pusryčius reikėjo pavalgyti per penkias minutes. Reikėjo šveisti batų, mokyti istorijos, dalyvauti įvairiose treniruotėse. Žinant, kad tai laikinas dalykas, yra nesunku, bet daugiau kaip 25% kandidatų neprisiderina prie drausmės ir atrinkta. Ten “žmonės rimtai ruošiami karo metui”, aiškina Vilija, pilstydama nuostabiai skanią ispanišką kavą į miniatiūrinius puodukus.

Šešiom savaitėm pasibaigus, įvyko iškilminga prisiekimo ceremonija. Po to ji išvyko į Bilozi aviacijos bazę esančią mokyklą šešių mėnesių įtemptam ruošimuisi savo specialybei. Atrodo, kad ir toji mokykloje nebuvo lengviau. Kėlimo- si laikas — 4 val. 30 min. Po asmeniškos ruošos reikėjo valyti dulkes, vaškuoti ir blizginti grindis, tvarkyti savo aplinką, suspėti pavalgyti pusryčius. Šeštą valandą buvo renkamas patamsy į rikiuotę ir žygiuojama pusę valandos į mokyklą. Vilijai teko garbė būti studentų kandidatų vadove. Ji turėjo komanduoti ir atsakyti už bendrabučio tvarką, koridorių švarą ir nuolatinį parėngties stovį neti-

kėtom dažnom inspekcijom. Prisi- pažino, kad ne visada radusi laiko pusryčiam.

Mokykloje mokėsi nuo 6:30 iki 12:30. Jos sritis buvo susižinojimo technika: instrumentai, metodai, naudojimas, linijų pravedimas, užlaikymas, pataisa, elektronai. Komplikuotas susi- žinojimo (communications) sistemų tinklas tarp visų JAV kari- nių bazių visame pasauly turi būti visada tobulame techniki- niame stovy, kad krizės atveju “raudonųjų linijų” veikimas bū- tų užtikrintas.

Po šešių mėnesių, sėkmin- gai baigusi apmokymą, Vilija buvo paskirta į Torrejon karinę bazę, apie 16 mylių į šiaurę nuo Madrido. Toji bazė yra Ispanijos nuosavybė, kurią Amerikos vyriausybė nuomoja savo reikalui. Sargybiniai yra ispanų kariai. Niekur nekeliamos Amerikos vėliava, išskyrus kop- lyčio. Bazės personalas viešai nedėvi kariškos uniformos nei ženklų. Vilija, gavusi komuni- kacijų kontrolierės specialistės titulą, buvo atsakinga už sudė- tingą komunikacijos linijų siste- mą. Kompiuterių pagalba nuo- lat tikrinamas visų linijų veiki- mas. Pastebėjus tono pakitimą, reikėjo rasti priežastį ir ją pašalinti.

Gyvenimas bazėje tvarkingas, su griežta karine drausme. Jai neveikė vietinių gyventojų tradi- cinės “siestos”. Buvo dirbama dieną ir naktį pamainomis. Vilija, visada pratusi savo laisva- laikį naudingai sunaudoti, atlie- kamu laiku mokė bazės gyven- tojų katalikų vaikų tikėjimo tie- sų, vadovavo tikybos pamokom ir ruošė vaikus pirmajai komuni- ciai. Tas jos darbas buvo atžy- mėsamas oficialiu bazės kapeliono padėkos raštu ir pažymėjimu. Šalia to ji parašė du toms bazės istorijos, su techninėmis grafo- mis, pilnai dokumentuotus, pre- ciziškus ir kariškai tvarkingus. Pagyrimo ir padėkos raštai iš štabo vadovybės jos darbą įverti- no pačiu aukščiausiu atžyme- jimu.

Gal į Vilijos karinę tarnybą, nežinūrint jos įdomių aspektų, nebūtų taip svarbu atkreipti dė- mesį, jei ji jo tuo pačiu nesireikš- tų savo lietuviškumu. Savo bendradarbių ir vadovybės tar- pe Vilija buvo žinoma kaip lietu- vaitė. Ne kartą darbovietėje ant savo rašomojo stalo ji rasdavu- si savo bendradarbių iš įvairių laikraščių surinktas iškarpas su žinutėmis apie Kudirką, Petkų ir kitus įvykius, surištus su Lietu- vos vardu. Visur, kiek radusi progos, ji vedė stiprią propagan- dą apie Simo Kudirkos istoriją ir lietuvių rezistentus.

Paskutinių Kūčių Ispanijoje metu Vilija į savo kambarį pasi- kvietė aštuonis jaunas žmones, jų tarpe ir ispanų kilmės, su ku- riais pasidalino tradicine Kūčių plotkele, paaiškindama mūsų re- ligiškai tautines tradicijas. Tuo jos aiškinimu jaunimas buvo taip sužavėtas, kad ir dabar vis tai dar prisimena. Vienas to vakaro dalyvis ispanas, šiuo metu studijuojąs N. Mexico uni- versitete, palaiko su ja ryšius laiškais ir telefonu, vis klausi- nėdamas daugiau apie tas “nuo- stabias” lietuviškas tradicijas.

Vilija Nasvytytė skleidė savo aplinkoj tą gvą lietuvišką dva- sią, kurios jėgai sunku būtų atsispirti, jei taip elgtųsi visi, ku- rie yra sąlyty su kitų tautybių asmenimis. Vilija — tai neži- nomasis kareivis, kurio dvasinis ginklas yra lietuviško idealizmo konkretus išgyvenimas.

Paklausta, kuo ji labiausiai sa- ve praturtinusi buvimo Ispanijoje metu, Vilija džiaugiasi turėjusi progos dirbti su visų sluoksnių amerikiečiais ir ispanais. Viena iš nedaugelio bazės tarnautojų, ji pramoko kalbėti ispaniškai ir susipažino su technikiniais ter- minais, todėl bazės buvo dar ypatingai vertinama kaip vertėja, suduriant su vietinėmis įstai- gomis ir telefonu bendrove.

“Pasaulis mažas”, juokiasi Vi- lija. “Tik atvykus į bazę, man lietuviškai telefonu paskambi- no Madrido universitete literatū-

Vilija Nasvytytė Ispanijoje, kairėje Barcelonoje, dešinėje — Aranjuje.

rą dėstanti lietuvaitė iš New Yorko, Virginija Kriviūtė. Jai mamytė parašiusi laišką, kuria- me atsiuntusi spaudos žinutę apie mano paskyrimą į Ispaniją”.

Vietiniai ispanai esą labai vaišingi ir malonūs. Ji neturėju- si vargo susipažinti su intelligen- tų šeimomis ir praleisti dalį savo laisvalaikio vietinių tarpe. Jai patinka Ispanijos istoriška senovinė didybė, tempo lėtum- as, gyventojų pietietiškas draugiškumas. Taip pat susibi- čiuliavusi su lietuvių šeima iš Californijos: Vyta ir Rita Salia- monais bei jų vaikais.

Baigusi savo dvejų metų tar- nybą, Vilija grįžo laikinai atosto- gų į namus, ant rankovės prisi- siuvusi tris dryžius — savo ran-

go ženklus, juos įsigijusi grei- čiau negu įprasta tvarka. Naujas jos paskyrimas yra vieneriems metams į Angliją, Croughton ka- rališkos karo aviacijos bazę, esančią apie 16 mylių į pietus nuo Londono. Ten ji dirbs tą patį darbą. “Aš su malonumu skrisiu į Angliją. Ten vėl bus vis- kas nauja, viskas įdomu. Esu tik- ra, kad Anglijoje pavyks arčiau susipažinti su ta sena kultūra, kurią iki šiol tepažįstu iš rašto.”

“Aš mėgstu keliauti. Pas mane viešėjo tėveliai, o pereiniais me- tais savo atostogų metu, pasi- kvietusi brolių Paulių, su juo ap- keliavau didžiąją dalį Vakarų Europos. Šveicarija man paliko pasakų šalies įspūdį”, pastebėjo Vilija.

SESELĖS SUKAKTUVININKĖS

Dvidešimt trys seselės minėjo įvairias sukaktuves Šv. Kazi- miero Seserų vienuolyno kop- lyčioj rugpjūčio 15. Sukaktuvi- ninkių pagerbtuvės prasidėjo mišiomis, kurias aukėjo kun.

Juozapas Juknialis. Jis pasakė ir pamokslą. Šie kunigai asistavo: prel. Francis Kaminski, S. Gau- čias, Joseph O. King, Antanas Kelpšas, MIC, Jonas Kuziński, Vito Mikolaitis, George Slo- minski, Bonifacas Vaitšoras, MIC, ir Antanas Zakarauskas.

Seselės jubiliatės mišių metu pakartojo savo profesijos didingą pasižadėjimą.

Šioj garbingoj Marijos šventėj džiaugėsi šios sukaktuviniųkės:

Deimantinį jubiliejų minėjo: sesuo M. Fabijona. Jubiliatė kilus iš Lietuvos. Atvyko į vie- nuolyną iš Hartford, Conn. Nuo 1967 darbuojasi motiniškam namė Šv. Kazimiero vienuolyno centre.

A.a. sesuo M. Carmelita, šio pulkelio narė, mirė 1963.

Auksinį jubiliejų minėjo:

Sesuo M. Anita įstojo iš Šv. Antano parapijos, Cicero, Ill. Ejo kandidatė mokytojos parei- gas ir buvo vyresnioji motiniš- kame name, Marijos aukštesnio- jo mokykloje ir keliose Chicagos parapijose, darbavosi vienuoli- jos centro administracijoj kaip patarėja. Šiomet mokytoja Marijos aukštesniojo mokykloje.

Sesuo M. Dorotėja įstojo iš Šv. Jurgio parapijos, Chicago, Ill. Darbavosi Šv. Kryžiaus ir Loretto ligoninėse, Neligh Memorial Hospital, Nebraska, ve- dėjo ir administratorės pareigo- se. Aštuonerius metus darbavo- si vienuolijos centro adminis- tracijoj kaip patarėja. Šiomet eina administratorės pareigas Šv. Kryžiaus ligoninėje.

Sesuo M. Clarita įstojo iš Šv. Juozapo parapijos, South Chicago. Mokė parapiinėse mo- kyklose, Šv. Kazimiero akademi- joje dėstė muziką. Ejo vyresnio- sios pareigas. Paskutiniais me- tais dėsto muziką Marijos aukš- tesniojo mokykloje.

Sesuo M. Gracilda įstojo iš Šv. Mykolo parapijos, Shamo- kin, Pa. Darbavosi pradinėse mokyklose rytų ir vakarų vals- tijose. Šiais metais darbuojasi

Clevelande, Ohio, Marijos Nuo- latinės Pagalbos parapijoje.

Sesuo M. Rosarita įstojo iš Šv. Izidoriaus parapijos, Brad- dock, Pa. Dėstė lietuvių kalbą, literatūrą ir istoriją Šv. Kazi- miero akademijoj ir junior col- lege. Buvo vedėja Nekalto Pra- sidėjimo parapijos mokykloje, Sheboygan, Wisconsin. Nuo 1963 mokytoja Juozapo-Mari- jos viloj, Holland, Pa.

Sesuo M. Bertilia įstojo iš Dievo Apvaizdos parapijos, Chicago, Ill. Mokė pradinėse mokyklose, ypač rytų valstijoje ir darbavosi įvairiose misijų pa- reigose.

Sesuo M. Felice įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Worcester, Mass. Baigusi slaugės mokslus, darbavosi Šv. Kryžiaus ir Lo- retto ligoninėse. Nuo 1964 ejo slaugės pareigas Marijos aukš- tesniojo mokykloje, Juozapo- Marijos viloj, Newton, Pa. Nuo 1974 slaugo nusilpusias ir sens- tančias seseles motiniškame na- me — infirmary.

Sesuo M. Deotilla įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Gary, Ind. Mokytoja Šv. Jurgio pa- rapijoj, Chicago, Ill., ir Šv. Ka- zimiero parapijoj, Worcester, Mass. Buhalterės ir raštininkės pareigas ejo Šv. Kryžiaus ir Loretto ligoninėse, Marijos aukštesniojo mokykloje ir moti- niškame name. Šiomet darbuo- jasi motiniškojo namo raštinėj. Šv. Tėvas apdovanojo seselę auksiniu medaliu Pro Ecclesia et Pontifice už nepaprastą pa- sidarbavimą steigiant Seminario Mayor Nacional de la Asuncion, Guatemala, C.A.

Sesuo M. Mildreda įstojo iš Šv. Pranciškaus parapijos, Min- nersville, Pa. Darbavosi su vai- kais, ypač rytų parapijose. Šiais metais seselė moko pirmo sky- riaus vaikučius Šv. Kazimiero parapijos mokykloje, Philadel- phia, Pa.

Sesuo M. Eucharista įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Wor- cester, Mass. Mokė aukštesnių skyrių vaikus Chicagos apylin- kėj ir rytų valstijų parapijose. Buvo vedėja aukštesnės mo- kyklose: Juozapo-Marijos viloj, Clovis, New Mexico, ir Šv. Ka-

Už lango lietus ir eilinę Cle- velando perkūnią. Vilijos žvilgsnis nutolo, lyg per vande- nyną matytų tuos gražiuosius kraštus, kurių pašonėj, atskirta nuo laisvo ir laimingo pasaulio, tūno Lietuva. Ir nenoromis kyla mintis, kad mum, išsibla- kiusiems po pasaulį, jis pasi- darė toks mažas, toks prieina- mas, o jo vidury nepasiekiamas, kaip piktos karalaitės užburta, mūsų gimtoji žemė. Vilijos už- krečiantis jaunatviškas entu- ziazmas, jos amžiaus charakte- ringa žymė, nenuslopiną joje lietuviškumo dvasios. Tai reiškiasi jos kalboje, elgesyje, laiškuose ir dienoraščiuose... Laimingos ke- lionės, Vilija!

Vilija Nasvytytė Segovijos mieste

LIETUVIŠKAS ŽENKLELIS AUSTRALIJOJ ŽEMĖLAPY

(atkelta iš 3 psl.)

to linijų. Pagaliau labai graži kurortinė vieta — National Park prieglobsty. Ateity čia nebus teršiamas oras. Parko ribose neleidžiama kurtis pramonė.

Žemės dokumentai galutinai baigti tvarkyti 1970. Juos pasirašė kaip patikėtinės: O. Bau- žienė, A. Kapočienė, P. Daukie- nė. Dokumentų pasirašymo me- tu Senelių fonde jau buvo \$9,000. Tokia suma leido So- dybos statybinius darbus tuo- jau pradėti. Pirmųjų dviejų na- mų statybai valdžia skyrė atin- kamai \$20,400 ir 20,800. Vė- liau skiriamos sumos, infliaci- jai didėjant, buvo atitinkamai didinamos. Žinoma, to dar ne- pilnai pakanka, bet, remiant ir lietuviškai visuomenei, Draugi- ja žiūri į ateitį su pasitikėjimu.

Sodyba auga gražiai, visi įrengtieji butai užimti, ir norin- čių apsigyventi yra nemaža.

Šiuo metu, kol Sodyba dar nėra pilnai įsitvirtinusi, gyventojai turi išpildyti tam tikras są- lygas.

Vienas Sodybos gyventojas, žinomas Sydney kultūrininkas Povilas Alekna, mirdamas paliko Sodybai savo didelę biblio- teką ir kitų įvairių daiktų. Tai- gi graži užuomazga kultūros židiniui.

Lietuvių Sodybos iniciatorius, kaip minėta, yra Sydney Lietu- vių Moterų Soc. Globos Drau- gija, ypač jos ilgametė pirm. Ona Baužienė. Jos vyras, A.L. Bendruomenės garbės narys An- tanas Baužė (miręs 1975 rug- sėjo 1) buvo ekonominis pata- rėjas. Sodybos statybiniai pa- tarėjai — inž. Iz. Jonaitis ir inž. Jarembauskas.

Kaip ilgai Sodyba bus lietu- viška? Aišku, kol Australijoj bus besijaučiančių lietuvių. Bet lietuviškasis taškelis, Lithua- nian Village, tikėjime, pasiliks.

(nukelta į 8 psl.)

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS

ALĖ RŪTA

(“Lietuvių šeimos tradicijos”, autorius — Stasys Yla, dailininkės — Zita Sodeikienė ir Irena Mitkutė, Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidinys, 1978, kainą 20 dol., nuolatiniam prenumeratoriam — 17 dol. 50 c.)

-o-

Šiame leidiny visų iliustracijų platus paaiškinimai — lietuvių ir anglų kalbomis, tik tekstas — lietuviškas. Tai knyga, kurios laukė jauni ir seni. Viena jauna šeima (lietuvio ir amerikietės) jau seniai klausinėjo, kada ši knyga pasirodys, ir prašė būtinai jiems parūpinti. Susidomėjimas buvo didelis ir grynai lietuviškų šeimų tarpe. Pagaliau knygos sulaukėm. Kaip tik netoli Kalėdų šventės, ir tai galėtų būti šventėm labai prasminga ir graži dovana.

Teksto autorius kun. Stasys Yla yra daugelio vertingų knygų autorius, garsus pamoklininkas, pažįstas lietuvių sielų, papročius, tradicijas; ir šiame leidiny tekstas mūsų neapvilia: gaunam platų istorinį ir etninį šeiminių tradicijų vaizdą. Albuminio formato knygos didelę dalį apima iliustracijos. Bevertant ir skaitant knygą, neužčia ateina mintis: galėjo būti tekstas išleistas atskirai, kaip vertinga informacinė medžiaga; ir galėjo atskiru albuminiu leidiniu pasirodyti šios meninės iliustracijos, — galėtų atskirai įsigyti, kam tie piešiniai patinka.

Kurgi Algimanto Kezio, SJ, meniškios fotografijos?

Iki šiol Lithuanian Library Press leidiniai būdavo puikiai iliustruojami kun. A. Kezio nuotraukomis; tai būdavo pagrindinis jų atraktivumas. Daug kur tekstas glaudžiai siedavosi su meniškų fotografijų turiniu. “Lietuvių šeimos tradicijų” leidiny labai pasigendam Algimanto Kezio “rankų”...

Kun. Stasys Yla knygos tekstą pradeda nuo tradicijų aptarties, dėsto apie pasirodymą vedybom, plačiai aprašo vestuvių apeigas ir baigia kūdikio atsiradimo šeimoj ir jo auklėjimo tradicijomis. Tai ir būtų jaunos lietuviškos šeimos istoriškai liaudinė charakteristika, su pedagoginėmis ir krikščioniškai moralinėmis gairėmis.

“Motina žemė — tai tas dvasilis lobis, kuris šimtmečiais buvo sukrautas žmogaus sąmonės, valion, jausenon. — Taigvoji žemės dvasilis ir jėga, kurią mes vadiname tradicijomis.” — 13 psl.

Įpročius autorius vadina asmeniškais reiškiniiais, papročius — grupiškais, o tradicijas — bendruomeniškais. Kadangi kultūrayrabūdas gyvenimuisu-vokti ir menas gyventi, tai tautinėse tradicijose, žinoma, yra ir jos kultūrinės apreiškos. Bet “tradicija — ne vien kultūrinė, o ir pedagoginė, nes virsta ugdomąja taisykle, saistančia visus, diegiama nuo mažens” — 20 p. Religinis tradicijų elementas irgi išskyla, nes tautos pažinros į gyvenimą yra su doriniu bei religiniu pagrindu. “Religija tradicijas nuspalvina, įprasmina, duoda joms kryptį” — 21 p.

Autoriaus nuomone, tradicijos veikia žmogų (šeimą, tautą) tuo neapčiuopiamu, bet juntamu kategoriskumu, kaip atskirą individą veikia jo sąžinė. Liaudis yra tradicijų pradžia, lopšys, nes ji — tautos dauguma, nes gyvena natūraliu gyvenimu, vadovaujasi sveika išmintim. Tradicijos yra tarytum liaudies tautinė pedagogika.

Tautiniai papročiai, virsta tradicijomis, yra lyg ir bendruomeniškas apeigiškumas; pavyzdžiui, darbų pabaigtuvės, krikštynos, jungtuvės, laidotuvės... Autorius pamini, kad okupuotoj Lietuvoj A. Vyšniauskaitės “Lietuvių šeimos tradicijos” esąs pusiau etnologinis, pusiau propagandinis leidinys, nes ten vaizduojami tiek pakitę liaudies papročiai, jau kryptą į komunistų siekiamus tikslus.

Kun. St. Ylos aprašomi lietuvių šeiminiai papročiai yra su-

kaupiti iš giliausios senovės šaltinių ir galioję nepriklausomoj Lietuvoj ir tebegalioją visur, kur tik begyventų sąmoningi lietuviai. Šimtmečiais susiformavusios tradicijos šviečia ir gaivina tautą, nežiūrint laikų, nei tolių.

“Lietuviai neskubėjo tuoktis” — 38 p.

Jaunuoliai (ir jų tėvai) buvo atsargūs, gerai apgalvodavo, ne vien pasiduodavo jausmam. “Šeimos supratimas buvo atremtas į laisvą pasirinkimą, susitarimą ir įsipareigojimą” — 40 p. Užtat vedybinės tradicijos užtrukdavo laiko ir įvairių apeigų atžvilgiais. Piršlybos; tada — pražvalgos, kai tėvai ir jaunoji važiuoja į besiperšančio namus apžiūrėti, kaip jis gyvena; aptartis (susitariama vestis); tada — mergavimas, kai jau pasižadėjusi tekėti mergaitė nebeina į viešumą viena (ir jokiū būdu nebedraugauja su kitais vaikiniais); tada — oficialios sužadėtuves, žiedynos, pasikeitimas dovanomis; tada — kvietimas į vestuves... Kelias savaites tęsdavosi užsakai (bažnyčioj paskelbimas susituokiančių vardų ir pavardžių). Per visą tą laikotarpį būdavo pakankamai laiko ir progos jauniems ir jų šeimom vieniem kitus geriau pažinti, o taip pat kaimynam ir giminėm sužinoti, ar nėra kokių labai svarbių kliūčių sueiti tiem dviem į moterystę. Atsiradus kliūčių, vedybų susitarimas būdavo nutraukiamas. Tai, žinoma, daug geriau, negu dabar, mūsų moderniais laikais, skyrybos...

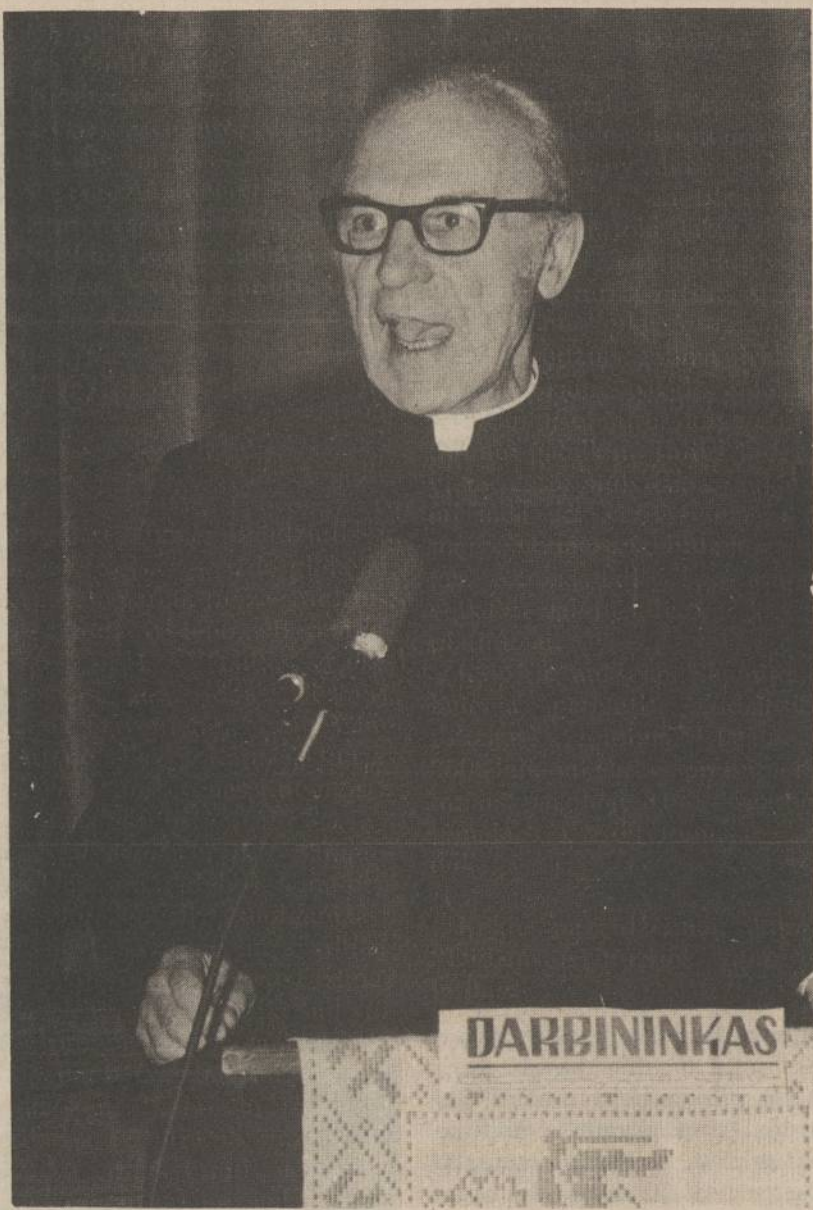
Gražiausios būdavo pačių vestuvių tradicijos; jos atskirose Lietuvos vietovėse kiek įvairuodavo, bet esmė būdavo ta pati, tos pačios gražios dainos būdavo tomis progomis dainuojamos. Mergvakaris, atsisveikinimas, paskui — jauniko laukimas, išleidimas į bažnyčią, pačios jungtuvės (mišų metu), vestuvių palyla, paskui — svočios pietūs (svarbiausias vestuvinis pyragas — svočios karvojus), tėvų

namuose pasitikimas su duona ir druska, didieji pietūs pas jaunosios tėvus, “lotinės dainos”, kai tariamai pajuokiami “anos šalies” svečiai, nes jie išvilioja iš namų seselę... Paskui — jaunosios išleistuvės, kraičio išvežimas, mezliava jaunajai (dovanų metimas jai — naujam gyvenimui), atsisveikinimas su tėv namais... Ir vėl, jau nuvažiavus į jaunojo namus: marčios sutiktuves (pasitinka jaunojo tėvai — anyta ir šešuras, jaunojo broliai — dieveriai), tada — marčios pietūs, nusegtuvės (rūtų) ir uždėjimas nuometo, piršlio korimas... Visų apeigų metu buvo daug pasikeitimo dovanomis.

Kelintą dieną po vestuvių dukte dar sugrįždavo namo — pasiimti ugnies... Po savaitės ar daugiau būdavo sugrįžtuvės, kai jaunieji nuvykdavo aplankyti jos tėvų. Sugrįžtuvės dar vadinavosi — atameilės; ir paskui įvykdavo antrosios atameilės, kai jaunosios šeima važiuodavo pas jaunuosius, ir jų naują šeimos židinį. Antrosiomis atameilėmis jau ir baigdavosi vestuvių papročiai ir tradicija. Nutekėjusi jaunoji iki pirmo kūdikio būdavo šeimos ir kaimynų vadina jaunamarte; po kūdikio — marti.

Šioj knygoj taip pat aprašyti papročiai laukiant kūdikio, paskui — krikštytųjų tradicijos. Šiame skyriuj radau negirdėtų žodžių: apgėlai — pagal autorių tai kaimynių lankymasis pas gimdyvę; patekylai — vaišės... Rytų aukštaičiuose visiškai tų žodžių negirdėti. Taip pat — brandynos (išsivedinimas?). Žinoma, atskirų Lietuvos vietovių liaudis turėjo skirtingus išsireiškimus. Skaitydama knygą, jaunoji tremtinių karta ras dar žymiai daugiau nesuprantamų žodžių; būtų gerai jiems knygos turinį išdiskutuoti su vyresniaisiais; tik taip tradicijos pereina iš kartos į kartą.

Iš iliustracijų artimiausios knygos turiniui, labai patrauk-

Kun. Stasys Yla Darbininko redakcijos šventėje

Nuotr. Lino Vytyvio

lios ir meniškios — Irenos Mitkutės (beveik visos). Zitės Sodeikienės — kiek priartėja prie lietuvių psichologijos “Gimtuvės” (112 psl.), “Pražvalgos” (90 p.). Viršeliai — norėtųsi, kad antrasis būtų pirmuoju... Pakartosiu: kurgi gražiosios vestuvių nuotraukos? Net ir šių laikų vestuvių? Kur A. Kezio, SJ, nuotraukos? Jei daugiau informacinis knygos turinys, tai ir nuotrauka labiau informuoja, negu pusiau abstrakčios meninės iliustracijos.

Visa reziumuojant, vis tiek “Lietuvių šeimos tradicijos” yra patraukli knyga ir labai naudinga visiem, ypač jauniems.

Knyga susidomėjo politiniai išeivijos veiksniai. Yra žinių, kad “Didžioji iliuzija” įsiveržė į okupuotos Lietuvos podirvį. Ji, aišku, yra ten ir “librorum prohibitorum” seifuose, “marksistologam” skaityti ir nagrinėti. Šiam stipriam antimarksistiniam ginklui, aišku, ok. Lietuvoj nebūna nei recenzijų, nei studijų. Tos temos ten priklauso giliam pogrindžiui.

Monumentalus politinės ekonomijos veikalo pasirodymas yra stambus reiškinys didžiulėj knygos rinkoj. Tai yra tikras stebuklas turėti tokį faktą mūsų miniatiūrinėj knygų leidyboj. Skaitytojai turi įvertinti šį nepaprastą nuoveikį. Antrajam tomiui pasirodžius, galima pirkts jį spontaniškai, pagal sąrašus. Taip, autoriui mirus, knygos platinimui patalkino Julius Jodelė, vietoj gėlių siūlydamas aukotojui tada dar visai šviežią pirmąjį “Didžiosios iliuzijos” tomą. Šitokią talką epochiniam veikalui galėtų atlikti ir knygų platintojai.

Kaip ir anksčiau, komitetas kviečia paremti “Didžiosios iliuzijos” leidimą. Paukoję \$500 laikomi garbės prenumeratoriais, paukoję \$100 — garbės rėmėjais. Už du toms — 30 dol.

Kokie pageidavimai, antrąjį “Didžiosios iliuzijos” tomą išleis?

Greta didžiulio pasitenkinimo šį darbą baigus, slypi ir kartus skausmas, kad velionis autorius nepamatė baigtinio šio darbo vainiko. Kultūrinius veiksnius plačioj Amerikoj, Kanadoj, Europoj tenka maloniai kviesti organizuoti “Didžiosios iliuzijos” antrojo tomo sutiktuves, juo labiau, kad dabar prieš skaitytoją jau ištisinis dvitomis.

Konkretus savo tekstu antrasis “Didžiosios iliuzijos” tomas gali sukursti kiekvieną, kas arba ir vėl atgaivins savo sąmonėj mūsų žemėj įgyvendinamos pragaištingos iliuzijos prievartą; arba, jeigu jis to nėra išgyvenęs — supažindins su kita marksistinio medalio puse. Su mokslininko analitiškumu, su sintezės vaizdinga detalizacija Vladimiras Juodeika sulydė publicisto žodį, polemiko aistrą ir beletristo sakinį.

Pageidavimas, antrąjį “Didžiosios iliuzijos” tomą išleisus, trumpas: pirkit, tautiečiai, šį veikalą; paremsit didelį darbą.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoj. Ar juos prenumeruoti? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Atsiūsta paminėti

Fr. Edwin Dorzweiler, O.F.M.Cap. — PRANCIŠKONIŠKI KRYŽIAUS KELIAI. Vertė T. Benvenutas Ramanauskas, O.F.M. Išleido ir spaudė Pranciškonų spaustuė Brooklyn. 1978. Iliustracijos — mozaika iš Pranciškonų koplyčios Brooklyn — dail. Aleksandro Kašubienės. Nuotraukos — Liudo Tamošaičio. 32 psl. Gaunama Aidų administracijoj.

Dailiai išleista knygelė su prasmingais apmąstymais — maldomis ir su meniškėmis iliustracijomis kiekvienai stočiai.

GEN. POVILAS PLECHAVIČIUS. I dalį parašė Petras Jurgėla, II dalį redagavo Paulius Jurkus. 1978. Išleido žurnalas Karys. Spaudė Pranciškonų spaustuė Brooklyn. Aplankas ir knygos vinjetės — P. Jurkaus. Aplanko nuotrauka — Vytauto Maželio. Gausiai iliustruota. Kietais viršeliais. 300 psl. Kaina 10 dol. Gaunama Darbininko ir Kario administracijose ir pas knygų platintojus.

Knygos redaktoriai pasisako: “Gen. Povilas Plechavičius buvo spalvinga karinė asmenybė, palikusi ryškius kario bruožus ir ryškius žygius. Jis labai veikliai reikėsi pačioje nepriklausomybės pradžioje, uliai tarnavo Lietuvos kariuomenėje, buvo 1927 metų gruodžio 17 perversmo vykdytojas ir vadas, o vokiečių okupacijos metais buvo Vietinės Rinktinės vadas, sugebėjęs pasipriešinti dideliame vokiečių spaudimui. Ir Vietinė Rinktinė nepateko į frontą, nors pats vadas pateko į vokiečių koncentracijos lagerį.”

Mintis organizuoti šią monografiją kilusi Lietuvių Bendruomenės Queens apylinkės susirinkime, besikalbant su generolo seserim Elena Legeckiene. Ji pati ėmusi iniciatyvos ir organizavusi visus darbus. “Sėkmingai ji sutiko Petrą Jurgėlą, kuris pats gerai pažino generolą. Atykdamas 1931 į Ameriką, jis atsižėzė nemažą archyvą, žurnalų kompleksus, iškarpas, nuotraukas. Taip ir buvo sutarta, kad Petras Jurgėla parašys apie generolą kari.” Jo parašytoji knygos dalis vadinasi “Šaunus vadas ir karžygys”. Ji suskirstyta į tris skyrius: Šaunus vadas ir karžygys, Lietuvos karo vėteranų vadas, Sudieu, didis generol.

Antrajai knygos daliai buvo rastas tinkamas redaktorius — Paulius Jurkus, kilęs nuo Varduvos krantų, kaip ir pats generolas. Toji knygos dalis vadinasi “Tarp audrų ir namų”. Joj yra še skyriai: Žemėje senųjų ažuolų, Už laisvę prie Varduvos krantų, Po aukštuojų tėvynės dangum, Vokiečių žemėje, Amerikoje, Apie generolą Plechavičių.

Bendrai, knyga vertintina kaip spalvinga monografija apie spalvingą asmenybę.

Albinas Baranauskas — RUDENYS IR PAVASARIAI arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur. III dalis. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdino Draugo spaustuė, Chicago, Ill. 1978. Viršelis dail. V.O. Virkau. 392 psl. Kaina 8 dol.

Tremty pradėjęs reikštis ir pasižymėjęs talentingas beletristas (rašęs ir eilėraščių) šia knyga pateikia paskutinę Užplynių Pultinevičiaus nuotykių dalį. Įdomiai ji apibūdinama aplanke:

“Tiemis skaitytojams, kurie jau susipažino su dviem pirmosiomis dalimis, ši atsakys į visą eilę tada kilusių klausimų; gi tiems, kurie jų dar neturėjo rąkose, trečia dalis bus įvadas į Užplynių Pultinevičiaus gyvenimą, asmenį ir mintis. Autorius net mano, kad jo veikalas, kaip ir daugumas kitų knygų, išvis turėtų būti pradedamas skaityti nuo pabaigos: tada būtų daug lengviau suprantama pradžia. Taipogi, jei kas neišsilaletų įsigyti visų trijų dalių, patariame pirkti vien trečiąją.”

PUTNAMO SESELIŲ 60 METŲ JUBILIEJUS

Nekaltai Pradėtosios Marijos seselės šventė savo vienuolijos gyvavimo 60 metų sukaktį. Šventė įvyko Putname spalio 15. Vienuolyno įsteigimo skatiniojas buvo a.a. Dievo tarnas vyskupas Jurgis Matulaitis. Seselės Lietuvoj vešliai augo, tai prieš antrąjį pasaulinį karą buvo iškviestos ir galėjo į šį kraštą atvykti net penkios. Čia galiausiai įsikūrė Putname.

Atvykusi atžala pradėjo greitai augti ir galėjo steigti skyrius Montrealy ir Toronte. Jų darbas lietuvių tarpe, ypač su jaunimu, visiem lietuviams gerai žinomas. Jų vasaros stovykla Neringa jaunimui gerai pažįstama daugumai. Taip pat gerai žinomas ir jų vadovavimas jaunųjų grupėm Dainavos bei kai kada ir kitose stovyklose. Jų spaustuvė Putname padėjo daugeliui gerų knygų išvyti pasaulį. Pridėkim dar daugeliui žinomus Villa Maria ir ypač Matulaičio namus, kuriuose vyresnio amžiaus lietuviai ir chroniniai ligoniai rado ir randa prieglaudą. Kiek aukštesnius mokslus baigusią moterų naudojosi jų bendrabučių būdamas studentės?!

-o-

Pirmas mano susitikimas su šio ordino seselėmis buvo Lietuvoj. Atvažiavęs internu į Šakių apskrities ligoninę, radau ten jauną vyrą su sulaužytu stuburkauliu. Jo stovis negerėjo net po kelių operacijų, ir jis buvo perkeltas į Šakių mieste esančią prieglaudą, vedamą seselių. Tą ligonį ir kitus ten lankydamas, pažinau seseles ir mačiau jų rūpestingą globą. Pradėjęs gydytojo praktiką Kudirkos Naujamiesty, vėl radau seseles, laikinai senų žmonių, invalidų ir chroninių ligonių prieglaudą. Tapau tų ligonių ir seselių gydytoju ir tada iš art. pamačiau jų pasisventimą. Tokių prieglaudų steigimas Lietuvoj tuo laiku buvo naujas dalykas, bet visų susipratusių lietuvių remiamas ir apylinkės ūkininkų šelpiamas produktais. Tose apylinkėse nebuvo elgetų.

Šiame krašte pamačiau, kad seselės rodo krikščionišką meilę artimui ir rūpestį pagalbos reikalingam, kaip ir anksčiau Lietuvoj. Priedo dar: jos tapo tvirtove lietuvių bei išlaikyti. Šiais keilias patirties pavyzdžiais noriu tik dėmesį atkreipti į seselių nuopelnus, nors jos pačios nelaiko to nuopelnais, o tik kasdieniniu savo darbu.

-o-

Šventė — minėjimas prasidėjo mišiomis vienuolyno koplyčioj. Jas koncelebravo vysk. V. Brizgys, prel. V. Balčiūnas, kun. P. Barius (pranc.), kun. V. Cukaras, kun. J. Duoba (marij.), prel. P. Juras, kun. S. Yla, kun. J. Maknys, kun. J. Petrauskas (marij.), prel. K. Razminas ir kun. V. Zakaras. Vysk. Brizgys pamokslu metu priminė seselių ir kitų vienuolių darbus, jų reikalingumą žmonijai ir linkėjo vienuolijai augti. Pamaldų metu giedojo seselės, vedamos seselės Bernadetos Matukaitės. Per komunią solistė Roma Mastienė giedojo "Panis angelicus".

Po to buvo bendri pietūs, Matulaičio namų salė. Garbės stalo svečiais buvo: vysk. V. Brizgys, prel. P. Juras — vienuolyno garbės pirmininkas, kun. S. Yla — vienuolyno kapelionas, seselė Margarita Bareikaitė — vienuolyno vyresnioji, seselė JoAnella — Šv. Kazimiero seselių vyresnioji, seselė Aloyza Šaulytė — ilgametė seselių vyresnioji, A. Lipčienė — seselių rėmėjų sekretorė, prof. A. Vasaitis — rėmėjų valdybos pirmininkas su žmona, A. Masionis — LB švietimo tarybos narys, su žmona. Pradžios maldą sukalbėjo vysk. V. Brizgys.

Visiem pasistiprinus, prasidėjo oficialioji dalis, kuriai vadovavo A. Lipčienė. Iš daugybės sveikinimų raštu — perskaityti keliolika. Tie buvo iš Lietuvos pasiuntinybės Washingtone, Lietuvos konsulų New Yorke ir

Chicagoj, JAV LB krašto valdybos ir LB Connecticuto apygardos valdybos, lietuvių skautų vadovybės, ateitininkų sąjungos, marijonų vienuolijos, pranciškonų vienuolijos, Šv. Kazimiero seselių, Nukryžiuoto Jėzaus seselių, pranciškonų seselių, tėvų jėzuitų ir kai kurių kitų. Kai kuriuos sveikinimus lydėjo aukos. Chicago seselių rėmėjų skyrius atsiuntė 2500 dol., Worcesterio rėmėjai — 200 dol., p.p. Kulbokai — 200 dol., seselės kazimierietės — 50 dol.

Žodžių sveikino: LB vardu A. Masionis, seselių rėmėjų vardu prof. A. Vasaitis ir vienuolių marijonų vardu kun. J. Duoba.

Po oficialiosios dalies vyko solistės Romos Mastienės koncertas, akomponuojant Sauliui Cibui. Koncertui buvo parinktos giesmės, dainos ir arijos. Solistės dainavimas buvo puikus, tik salės bloga akustika kliudė pasireikšti pilnam balso grožiui. Kai kurios dainos skambėjo jaudinamai gražiai, bent man asmeniškai; pvz.: Keliatojas (Schuberto), Lopšinė dukrelei (žodžiai Brazdžionio, muzika Briedžio), Ramunėlė (žodžiai Bložės, muzika Gaižausko), Bisui solistė padainavo Mano gimtasis namelis.

Seselės solistei įteikė gėlių ir lietuvišką lėlę, o akompaniatoriui — lietuvišką juostą. Solistė visą darbą ir honorarą paaukavo seselių darbui paremti.

Šventė buvo baigta prel. P. Juro malda ir visų sugiedotu Lietuvos himnu.

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ PRISIMENANT

A. MASIONIS
Fair Lawn, N.J.

11

Kokios kalbos besimokytumei, savos ar svetimos, jos, kaip reikia, neišmoksi vien tik iš mokyklinio vadovėlio, kad jis būtų ir pats geriausias ir pats moderniausias. Pačios svarbiausios pagalbinės priemonės kalbai gerai išmokti ir mokėti ją laisvai vartoti yra jos aktyvus vartojimas ir skaitymas. Progų lietuvių kalbą aktyviai vartoti mūsų jaunimui netrūksta, bet skaitinių — tai beveik tikras badas.

Šioje studijų savaitėje buvo ir mokytojų, ir dalyvavusių tėvų labai nusiskysta, kad išieivijoje leidžiamos knygos, įskaitant ir premijuojamus veikalus, kurie turėtų būti atrinkti, kaip geriausi iš geriausių, nekalbant jau apie specialią, mokslinę, literatūrą, yra liuanistinių mokyklų mokiniams per sunkios, nesuprantamos, o kai kurios savo turiniu tokio amžiaus mokiniams net visai netinkamos. Tiesa, mažiausiems dar yra išleisti pasakėlių ir eilėraščių knygelė, jiems yra leidžiama Eglutė, bet kur skaitiniai paaugliams, aukštesniosios mokyklos, t.y. gimnazijos amžiaus, mokiniams, to amžiaus, kada jau pradedama skaityti sąmoningai, kada jau pradeda pasireikšti skaitymo įgūdžiai, kada pradedama suprasti literatūrinio žodžio ir veikalo grožį.

Taigi dažnai visai be reikalo savo jaunimą kaltiname, kad jis neskaito lietuviškų knygų. Kaip jis skaitys, kad nėra ko skaityti. Duokime savo jaunimui daugiau tokių knygų, kaip R. Spalio "Gatvės bėniukas", D. Bindokienės "Mieste nesaugu" ir "Parkas anapus gatvės", V. Vaitkevičienės "Du draugai", tada pamatysime, kaip jis jas skaitys. Man pačiam teko girdėti iš jaunuolių, skaičiusių "Gatvės bėniuką", kad tokios įdomios, su tokia įdomia intriga knygos jie nebuvo skaitę net ir anglų kalba.

Arba paimkime kad ir "Mieste

Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių 60 metų jubiliejaus garbės stalo svečių dalis. Iš k. A. Lipčienės galva, prof. A. Vasaitis, Vasaitienė, ses. Margarita Bareikaitė, prel. P. Juras, vysk. V. Brizgys, ses. JoAnella ir A. Masionis (dalis veido pridengta pašnekovės).

Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių 60 metų jubiliejaus svečių dalis prie pietų stalo.

Dalyvius sunkiai talpino vienuolyno koplyčia, o po labai erdvi Matulaičio namų salė. Jų buvo iš arti ir toli, net iš Chicago, Toronto ir kitur.

Linkim seselėm gyvuoti, augti ir toliau dirbti Aukščiausiojo garbei, lietuvių ir Lietuvos naudai. Pažadame jom paramą.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

pasaulio tautos. O kokių didvyriškų pavyzdžių duoda Lietuvos Bažnyčios Kronika! Ir šie pavyzdžiai mūsų jaunimui daug suprantamesni, nes jie artimesni jam ir laiko atžvilgiu, ir amžiaus, kadangi jie parodo ne tik suaugusių, bet ir jaunimo, net pirmosios komunistų amžiaus vaikų didvyriškumą. Argi ne laikas, kad ir šie didvyriai prabiltų į mūsų jaunimą iš vadovėlių puslapių ir mūsų rašytojų sukurtų veikalus specialiai mūsų jaunimui?

Žinoma, už dyką niekas nesi-daro. Reikia daugiau premijų, daugiau finansavimo. Dėl to ir buvo studijų savaitėje keliamas efektyvesnio mokslo priemonių finansavimo klausimas, nes tokios lektūros jaunimui pagaminimas yra taip pat labai svarbi mokslo priemonė.

Ką daryti su mūsų esamais vadovėliais

Viena aišku, kad, kol nėra naujų, mes jų negalime išmesti laukan. Minėjau, kad mes negalime lygintis su amerikiečių finansais, bet ir jie, taupumo sumetimais, savo vadovėlių nesvaido taip greit laukan. Sykį jau vadovėliai nupirkti, tai, jei jie per neapsižiūrėjimą ir buvo parinkti ne tokie, kokių norėta, vis tiek juos vartoja, ką reikia, pakeisdami, papildydami. Paprastai vadovėliai keičiami ne vėliau kaip po penkerių ir ne anksčiau kaip po trejų metų.

Vadovėlių pasinaudojimas priklauso nuo mokytojų patirties ir sumanumo. Patyręs mokytojas, radęs ką nors iš eilės, kas, jo manymu, bus mokiniui per sunku ar neįdomu, išleis arba pakeis kuo kitu. Lankydamas savo rajono mokyklą, radau mokytojų, skaitančių su mokiniais M. Pečkauskaitės "Viktutę", naudojantis atkarpomis iš Darbininko, kitur radau papildančius savo skaitinius ištraukomis iš Katalikų Bažnyčios Kronikos ir pan. Taip iš tikrųjų reikėtų kartais daryti, turint net ir geriausius vadovėlius. Visuomet reikėtų eiti su gyvenimu ir paieškoti spaudoje ir naujuose leidiniuose aktualijų, kurios daugiau mokiniui sudomintų, negu mokyklinė vadovėlio medžiaga.

Tai gali nesunkiai padaryti daugiau prityrimo turįs mokyto-

RUOŠA JAUNIMO KONGRESUI VOKIETIJOJ

Vasario 16 gimnazijoje spalio 14-15 vyko IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komiteto prezidiumo, studijinės ir akademinės programos bei techninės komisijos posėdžiai.

Prezidiumas susipažino su visų komisijų darbais ir persvarstė jų siūlymus. Didžiausia problema yra meninė ir kultūrinė programa. Europai neturint pakankamai jaunų lietuvių meninių pajėgų, jų reikia kvieisti iš kitų kontinentų, o tai labai brangiai atsieina. Vien kongreso metu gautų pajamų iš įėjimų į koncertus neužteks šiom išlaidom padengti. Nutarta šiuo reikalu tartis su PLB ir PLJS valdybų pirmininkais, kurie lapkričio gale žada lankytis Europoj. Kitą šio komiteto posėdį nutarta šaukti lapkričio 11.

Techninė komisija apsvaustė gautus siūlymus dėl registracijos. Nutarta išsiuntinėti dviejų rūšių registracijos anketas atskirų kraštų Jaunimo Sąjungų pirmininkams — vieną atstovams, kitą likusiems dalyviams. Taip pat bus pridėta anketa su klausimais, liečiančiais stovyklą. Šalia registracijos klausimo buvo ir aptarti kiti techniški reikalai.

Akademinės ir studijinės programos komisija, suprasdama, kad spaudoj paskelbtas IV PLJ kongreso tikslas nepilnai apibrėžia numatytą programą, ypač praktiškos veiklos atžvilgiu, plačiau paaikšina būsimo darbo žingsnius:

1. Konkreti veikla, praktiškas problemų sprendimas yra prieinami tikrai per teorinę padėties analizę. Todėl akademinės ir studijinės programos komisija nutarė, kad pirmas žingsnis, siekiant konkrečių rezultatų, turi būti esamos jaunimo padėties ištyrimas. Tačiau tai tėra tik pradžia.

jas, bet gali būti sunkiau su medžiagos susidorojimu jaunesniam mokytojų ar mokytojai. Tokiems turėtų vyresnieji mokytojai padėti. Gerą pavyzdį turi amerikiečiai. Visi mokytojai praleidžia visą dieną mokykloje, prieš mokslo metams prasidedant, kur jie susipažįsta su nauja medžiaga, naujais vadovėliais, užsakytais tiems mokslo metams, paplanuoja, ką ir kaip jie per mokslo metus panaudos. Paskui kiekvieną metų ketvirtį vieną dieną mokiniai paleidžiami namo apie vidurdienį, o mokytojai lieka mokykloje iki dienos galio, t.y. iki trečios valandos ir ilgiau; susirinkę grupėmis pagal dėstomus dalykus, jie dalinasi savo patirtimi, planuoja darbą ir medžiagą kitam ketvirčiui.

Šito reikėtų ir pas mus. Turėdami tiek mažą laiko šeštadieniais, kad jo vos užtenka faktinėms pamokoms, pačioje mokyklos darbo metu, t.y. šeštadieniais, mes to padaryti negalime. Vyresnieji mokytojai turi surasti laiko ir galimybių padėti jaunesniesiems kitu laiku. Pas mus šitoks minėtas patyrimu pasidalinimas iš tikrųjų vyksta studijų savaitės laiku ir mokytojų konferencijų metu, tik labai gaila, kad ne visi mokytojai tuo pasinaudoja. Iš dalies gal ir dėl lėšų stokos.

Dainavos stovykla nuo kai kurių vietovių yra už šimtų ir net tūkstančių mylių. Užtat tos institucijos, kurių pareiga rūpintis liuanistiniu švietimu, turėtų, mokytojams, ypač jaunesniems, būtinai suorganizuoti pakankamai lėšų ir finansuoti jų dalyvavimą šitokiose studijų savaitėse ar universitetiniuose kursuose. Ir nereikėtų laukti, kol tokių kandidatų į kursų ar studijų savaitės atsirastų, bet reikėtų paties juos surasti ir įtaigauti, kad jie šitokiomis galimybėmis pasinaudotų.

Tiek dėl vadovėlių, kurios turime, Studijų savaitėje buvo pademonstruota ir kitokių mokslo priemonių, net labai gėry, tik ne visos mokyklos jomis pasinaudoja. Bet apie tai jau kita kartą.

(Bus daugiau)

2. Per padėties analizę ne tik suvokiamas bendras stovis, bet ir išryškėja ateities galimybės. Iš to eina šių galimybių svarstymas bei konkretinimas. (Pvz.: lietuviai gyvena daugely valstybių, kurių ekonominės ir politinės santvarkos gerokai skiriasi; tai nulemia ir lietuviškos veiklos formas.)

3. Akademinės ir studijinės programos komisija nesiūlys kongreso atstovams lietuvių išlaikymo receptų, nes universalaus vaisto nėra. Tačiau pirmieji du žingsniai (analizė ir galimybių svarstymas) kartu su skirtingomis atstovų patirtimis įgalins juos konkrečiai pritaikyti kongreso išvadas savo gyvenamuose kraštuose. Todėl akademinės ir studijinės programos komisija pabrėžia, kad kongresas nesiribos teorine analize.

Šios trys pakopos yra būtinos, nes, išleidus vieną iš jų kongresas gali virsti arba akademiniu tuščiažodžiaimu, arba aklu aktyvizmu (happening)!

IV PLJK tikslas jau paskelbtas anksčiau ir suglaustai skamba taip: "Naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloj".

Akademinės ir studijinės programos komisija taip pat kalbėjosi dėl studijų dienų eigos.

-o-

Mečys Landas rugsėjo mėnesį privačiai lankėsi JAV ir Kanadoj. IV PLJK komiteto prašomas susitikti su PLB pirmininku V. Kamantu, PLJS pirmininke G. Juozapavičiute ir kitais veikėjais. Pirmoji eilė tartasi finansiniais klausimais.

-o-

Kristina Pauliukevičiūtė vadovauja kultūrinių programų komisijai. Išaiškėjo, kad Clevelando Grandinėlių jaunimo kongrese dalyvauti negalės, nes jos atvykimas į Europą per brangiai atsieitų. Tariamasi su Atžalynu ir Volunge iš Kanados ir Malūnų iš Baltimorės.

-o-

Ugnė Kazokaitė, atvykusi iš Australijos, šiuo metu dirba keilionių biure Duesseldorfe. Ji sutiko įeiti į IV PLJK techninę komisiją ir rūpintis turistine programa.

-o-

IV PLJK komitetas ir Europos lietuviškųjų studijų savaitės rengėjai stengiasi šių abiejų renginių datas suderinti. Numatyta studijų savaitę ruošti tuo pačiu metu kaip IV PLJK studijų dienas, tik skirtingose vietose. Studijų dienos vyks Altenberge prie K Koelno. Joje tegalės dalyvauti jaunimo rinkti atstovai, spaudos atstovai ir ribotas skaičius svečių. Kitais metais rengti studijų savaitę buvo numatyta Belgijoj. Jei tai nepavyktų, bus surasta vieta prie Koenigsteno, kad studijų savaitės dalyviams nereikėtų toli keliauti į jaunimo kongreso uždarymą. Studijų savaitę galės dalyvauti visi laiku užsiregistravusieji.

— N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos 60 metų sukaktį Toronte bus minima lapkričio 5 Prisikėlimo parapijos salė specialia vakariene. Meninę programą atliks dailiojo žodžio menininkė Izabelė Žmuidziniė. Įvadinį žodį tars kun. dr. Pr. Gaida.

— Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas įvyks lapkričio 4 Clevelando Lietuvių Namuose. Pobūvio metu bus įteikta dr-jos kultūrinė premija. Meninę programą atliks Vilniaus dramos teatro aktorius Juozas Palubinskas.

— Grandinėle, Clevelando lietuvių tautinių šokių ansambliui, Ohio Arts Council paskyrė 7,000 dol. Grandinėlė šių metų pabaigoje dalyvaus Australijos Lietuvių Dienose, koncertuos pagrindinėse lietuvių kolonijose.

— Vytauto Trečioko ir Kazio Tamašausko meno darbų paroda Toronto Lietuvių Namuose įvyks lapkričio 4-5.

SUKAKTUVININKO KUN. L. BUDRECKO MUZIKOS KŪRINIAI

Kun. L. Budreckas švenčia kunigystės 50 metų sukaktį

Apžvelgdami kun. L. Budrecko gyvenimo brožus, matėme, kad muzikiniai gabumai buvo jų šeimoje. Tėvas turėjo gražų balsą ir puošė Kauną savo liaudinių giedojimu. Du jo broliai dainavo valstybinės operos chore Kaune. Namuose buvo ir pianinas, ir mokytojas, kad tik jaunimo muzikiniai gabumai turėtų progos vystytis.

Tad nenuostabu, kad, ir išėjęs į Kauno kunigų seminariją, savo muzikinio palikimo nepaliko namuose. Pasiėmė drauge į seminariją. Seminarijoje vis norėjo skambinti pianinu. Pasilikdavo net Velykų atostogų metu, kad galėtų laisvai praktikuoti. Kartą aptiko jį skambinant prof. K. Paltarokas, tuo metu buvęs seminarijos vicerektorius. Taip ir užklusė klieriką: "Budreckai, ar ruošies būti kunigu, ar vargonininku?"

Atsilankė garsus dainininkas Šaliapinas į Kauną. Brolis, dainavęs operos chore, parūpino nemokamą bilieta. Buvo Velykų atostogos. Taip klierikas ir atsidūrė operoje ir ten per pertrauką susidūrė su savo vadovybe — rektoriumi Maironiu ir vicerektorium K. Paltaroku. Maironis po atostogų padarė pastabą, kad netinka eiti į operą klierikui. Tai daro blogą įspūdį žmonėms. Liepė net pasizadėti, kad, kol bus klieriku, operų nelankys. Teko pasizadėti.

Kun. L. Budreckas, tik grįžęs iš Joniškių į Kauną, tik būdamas vikaru Kauno katedroje, atsidėjo rimtesnėm muzikos studijom. Lankė Kauno konservatoriją. Paskui išvyko muzikos studijoti į Romą ir ten baigė bažnytinės muzikos pontifikalinę institutą — Pontificio Istituto di Musica Sacra. Baigė grigalinį chorą magistro laipsniu, o kompoziciją — licenciatu laipsniu.

Baigė, kai jau nebegalėjo grįžti į Kauną ir vadovauti kunigų seminarijos chorui, ten profesoriuoti. Lietuva jau antru kartu buvo okupuota bolševikų. Teko emigruoti, atkelti į Ameriką.

Tremtyje nesudarė sąlygų vėl įsijungti į bažnytinį chorą ir jam vadovauti, bet susidarė sąlygos atskleisti gaidų lapus ir rašyti, kurti kompozicijas. Taip susidarė jo nemažas muzikinis turtas.

Perėjęs klasikinės mokyklas, kun. L. Budreckas pasilikė klasikinės bažnytinės muzikos dvasios, neieško dabarties naujovių nei harmonijoje, nei melodijoje. Jo kompozicijos turi nuotainingo lyrizmo, stengiasi praskleisti tekstą ir tose vietose artėja prie programinės muzikos.

Prof. Juozas Žilevičius apie kun. L. Budrecko kūrybą šitaip sako: "Jo kūryba yra mišri homofoniniai polifoninė ..., savo pobūdžiu artimiausia J. Naujaliai: abu vietomis sugeba būti labai ugingais, išraiškingais, sugebančiais pasiekti norimo efekto klausytojuose, neprasižengdami prieš grynai senosios klasikinės bažnytinės muzikos kryptį." (Draugas, 1963 m.)

Svarbesnės kun. J. Budrecko kompozicijos

Kun. L. Budreckas nemaža laiko praleido amerikiečių parapijose. Ten teko arčiau pažinti jų giedojimo papročius. Taip ir savo dalį kūrybos jis skyrė jau angliškai kalbantiems arba giedantiems.

Atspausdinti kūriniai

Two Hymns of Greeting in Latin, pirmas — dvasiško įšventinimo, įvesdinimo bažnyčion iškilnėms — Gratulamur tibi. Antrasis — skirtas dvasiško aukštesnei sukakčiai — Sanctificabis annum. Abu vyrų chorui be pritarimo. Muzika nuotaikinga, šventiško stiliaus.

Christus Vincit — mišriam chorui ir tas pats padaryta vyrų chorui, palydint vargonams.

Veikalas tinka didesnių bažnytininių iškilnių užbaigai.

Malda — himnas, skirtas Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovės Washingtono pašventinimo iškilnėms. Jis buvo giedamas, kai buvo pašventinta lietuvių koplyčia toje šventovėje.

Giesmė į Šiluvos Dievo Motiną, žodžiai kun. St. Ylos, mišriam chorui a capella, arba dviem lygiems balsams su vargonais.

Christmas Carol — mišriam chorui be vargonų ir dviem balsais su vargonais. Angliškas tekstas parašytas seselės M. Leonos, O.S.F.

Lietuvio giesmė — vyrų chorui su vargonų palyda, žodžiai Putino.

Giesmė už tėvynę — mišriam chorui, žodžiai Maironio.

Hymn for America No. 1 — mišriam chorui arba vyrų chorui, žodžiai ses. M. Leonos, O.S.F.

Hymn for America No. 2 — mišriam chorui arba vyrų chorui, su vargonų palyda, žodžiai ses. M. Leonos, O.S.F.

Sveika Marija — mišriam chorui su vargonų palyda.

Kalėdų giesmė — mišriam chorui a capella.

Garbė Viešpačiui — baritonui solo arba unisono su vargonų palyda, žodžiai B. Brazdžionio.

Šv. Kazimiero giesmė — vyrų chorui su vargonų palyda, žodžiai Petro Gedvilos.

Pasveikinimas — Ad multos annos — Ilgiausių metų — lygiems balsams.

Advento giesmė — dviem lygiems balsams, tekstas iš liturginio maldyno.

Neatspausdinti kūriniai

Komunijos giesmė — vienam balsui su vargonų palyda.

Komunijos giesmė — Franz Schubert "Sanctus", kun. L. Budrecko harmonizuota dviem lygiems balsams, tekstas iš liturginio maldyno.

Gavėnios giesmės — Johann Sebastian Bach, kun. L. Budrecko harmonizuota dviem lygiems balsams, tekstas iš evangelikų giesmyno.

Tyliai, tyliai — liaudies daina, harmonizuota vyrų chorui.

Lietuva brangi — J. Naujalia, kun. L. Budrecko harmonizuota vyrų chorui.

Studijos bei straipsniai

Juozo Naujalia muzikinė veikla ir kūryba, Aidai 1973.

Kun. Teodoro Brazio biografija — rankraštis.

Nauji muzikos kūriniai Šiluvos Marijos koplyčios dedikacijoje ir religiniame kongrese, išleisti kun. L. Budrecko rūpesčiu.

Liturginis giesmynas — sudarytas turinys. Šį giesmyną žada išleisti Kunigų Vienybė.

Romos katalikų mišiolas, išleistas tėvų jėzuitų, giedojimui paruošti kun. L. Budrecko.

Mielam sukaktuvininkui linkime ilgiausią, kūrybingiausią metų! Ad multos Annos! (p.j.)

Žemaičių vyskupijos kunigų seminarija Kaune tuo metu, kai ją lankė kun. L. Budreckas.

Bažnytinės muzikos pontifikalinio instituto studentai 1937 metais Romoje. Kun. L. Budreckas antroje eilėje trečiasis iš kairės.

Žmonės iš Kennebunkporto vasaros (3)

DAILININKAI, RAŠYTOJAI

Kennebunkportas traukia amerikiečius dailininkus. Jų čia pilna pajūry, pakrantėse, uosto prieplaukose, kur sugulę seni laivai. Tad nenuostabu, kad ir lietuviai dailininkai atvyksta į pranciškonų vasarvietę.

Kazimieras Žoromskis, užsiėmęs bajoriškų ūsiukus, čia leidžia visas vasaras. Mieste jis triūšia prie savo linijinių abstraktų, o čia atsideda gamtos studijom — tapo dažniausiai gelii naturmortus.

Ir šiemet sėdėjo vienuolyno bibliotekoje prie didelio lango, pasidėjęs dažus ir molbertą, tapė gelii vază. Vešlios, žydinčios gėlės. Paskui prie stalo sakė, kad pardavęs.

Bet šiemet jis neturėjo laiko pilnai vasarai išsitiesti. Jau rugpjūčio pradžioje išsidanginęs į miestą rengtis kelionei į Europą.

Vida Krištolaitytė, aukšta, įdegus saulėje, prisiglaudžia pas dr. Juozą Vidą, kuris gyvena tik anapus gatvės. Čia dalyvauja bendrame vasarotojų gyvenime. Ji mėgsta kelti ir pajūrius ir tapyti bangas, uolas, pakrančių medžius. Tokių darbų paroda ir buvo surengta vasarvietės valgomajame. Maždaug vidury vasaros ji iškeliavo atgal į New Yorką, o paroda buvo visą vasarą jimo sezoną.

Nijolė Vedegytė, kaip minėjau anksčiau, pravažiavo čia anksčiau. Paprastai ji mėgsta pieštuku užfiksuoti pajūrio gyvenimą. Įdomu, ką išsivežė iš šios vasaros šiemet? Jos paroda buvo visą sezoną.

Viktoras Vizgirda, žilsterėjęs, aristokratiškas ponas, mėgsta čia lankytis. Šiemet buvo liepos mėn., tai jo sutikti neteko. Mėgsta ir jis čia tapyti, mėgsta pajūrį. Jo darbų paroda buvo skaitytos salėje.

V. K. Jonynas retai čia lankosi. Šiemet ėmė ir atsirito su raudona mašinaite. Atsirites tuoj ir sukėlė triukšmą, ėmė sukti gyvenimą aplink save. Įsitaisė piešti portretus savo kambary. Taip kas rytą nuo devynių jis savo modelius "kankino", ir anglimi juos perkėlė į popierių. Nupiešė Tėv. L. Andriekų, aktorį H. Kačinską, muziką J. Gai-

delį, solistę Giną Čapkauskienę — du portretus, sol. Vaclovą Verikaitį, Teofilį Žilinską — du portretus, jo žmonos — du portretus.

Vaziavo dar ir gamtos škieuoti. Buvo pilna jo ir pajūry, dar sugebėdavo nukeliauti ir į rėmų dirbtuves ir paveikslus įreminti. Buvo atsivežęs gražių piešinių pastele ir dalį jų pardavė vasarotojams.

Kai nupiešė solistės Ginos Čapkauskienės portretus, tai buvo ir "atidengimo" iškilmės vasarvietės bibliotekoje. Buvo skaitomos eilės, A. Landsbergis parašė sonetą apie portretą. Drauge tai buvo ir dailininko išleistuvės.

Rašytojai

Leonardas Andriekus, Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas, čia gyvena ir čia organizuoja visą kultūrinę veiklą. Jis visus parengimus atidaro, uždarė, skaitė savo eiles literatūros vakaruose. Čia buvo sukvietęs ir Rašytojų Draugijos valdybos posėdį.

Nelė Mazalaitė praleido liepos mėnesį. Ir ją mačiau tik vieną dieną. Ji iškeliavo į kairųjį New Yorką.

Su ateitininkų savaitė publika pasikeitė.

Pranas Naujokaitis kaip tik ir atvyko į šią ateitininkų savaitę. Šiemet jis truputį pasiligojęs, bet laikosi gerai. Kokių darbų neatsivežė nuveikti. Norėjo pailsėti. Dalyvavo literatūros vakare ir skaitė eiles.

Aleksandras Radžius, poetas, astronomas, iš Baltimorės atkeliuoja beveik kasmet. Šiemet dar

atsivežė ir storą lazda, su kuria mėgo pasivaikščioti. Tikriausiai ta lazda jam kužda apie žvaigždes, apie kurias jis rašo gražias eiles. O čia dangus visada giedras, žvaigždžių gali net riekščiomis semtis. Tad ir jo bloktan susidėsto eilutės. Dalyvavo jis literatūros vakare ir skaitė eiles.

Jurgis Jankus irgi atsirado ateitininkų sendraugių sąjaitės metu. Jis čia skaitė paskaitą apie kun. Stašį Ylą, jo parašytas knygas, jo įnašą į lietuvių kultūrą.

Atvyko su popieriumi ir su plunksna ir tuoj ėmėsi rašto. Čia jis baigė rašyti novelę, kurią skaitė literatūros vakare. Visada giedrios nuotaikos, besišypsas, pilnas linksmy pasakojimų, labai kolegiškas visiem. Tai reto darbštumo žmogus. Moka suorganizuoti laiką ir atsidėti darbui. Atvykęs čia atostogų, atsivežė geltonus linijoto popieriaus bloktus, šratinių pieštukų. Radęs valandėlę, tuoj sėdasi ar į fotelį, ar prie stalo ir ima rašyti. Rašo gražiom lygiom raidėm. Raštas labai lengvai išskaitomas. Jam iš karto ateina mintis, susiklosto sakiny. Rašydamas jau nebraukio, netaiso. Parašė ir parašė. Iš to dailaus rašto paskui jau mašinėlė perrašė žmona.

Algirdas Landsbergis su šeima atvyksta visai vasarai. Jis gyvena netoliese pranciškonų vasarvietės, kur turi išsinuomojęs butelį. Kasdien ateidavo pietų prie mėsų stalo.

Jis aukštas, lieknas ir turi daug šamojo. Ištiesai jis kalba šamojais. Dalyvaudamas literatūros vakaruose su aktorium H. Kačinsku, tai prikritė išdaigų, vaidindamas, skaitydamas, pasakodamas savo prisiminimus.

Į New Yorką grįžta tik pasibaigus vasarai, kai prasideda universitetinis darbas. (p.j.)

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliavo amžinbėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiųsti adresą asmens, kurs pageidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šiu metų likusius mėnesius ir per visus 1979 metus naujiem skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagailėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Laukiame Jūsų talkos ir iš anksto dėkojame.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

— Aidam, kultūros žurnalui, paremti lapkričio 11 Chicagoj, Jaunimo Centro salėj, ruošiamas koncertas. Programą atliks solistė Margarita Momkienė. Jai duetuose talkins solistė Genovaitė Mažeikienė. Akomponuos Aloyzas Jurgutis. Prieš koncertą lapkričio 10 Jaunimo Centro kavinėj įvyks Leonardo Andriekaus literatūrinė vakaronė. Apie autorių ir jo raštus kalbės Povilas Gaučys. Koncertą ir vakaronę ruošia Jaunimo Centras.

— Komp. Bruno Markaičio, SJ, muzikinių kūrinių koncertai Chicagoj įvyks Jaunimo Centre lapkričio 4, šeštadienį, 7 val. vak. ir lapkričio 5, sekmadienį, 3 val. popiet. "Šv. Kazimiero mišias" giedos solistai Albina Giedraitienė, Dalia Kucėnienė, Margarita Momkienė, Jonas Vaznelis ir Michael Young, lydimi piano ir instrumentalistų. Rengia Jaunimo Centras.

— Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 4 Clevelande, Lietuvių Namuose.

— West Haven, Conn., Sv. Jono Vianney bažnyčioj, klebono kun. Pranciškaus V. Karvelio iniciatyva, lapkričio 5 bus aukojamos penktosios metinės koncelebruotos mišios už mirusių Connecticut valstijos lietuvių kunigus. Pamokslą pasakys kun. Edvardas Gradeckas.

— Cleveland, Ohio, LB apylinkės kultūrinė vakaronė įvyks lapkričio 9, ketvirtadienį, 7:30 val. vak. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėj. Apie naują laureato Jurgio Gliaudos romaną "Narsa gyvenyti" kalbės prof. Aldona Augustinavičienė.

— Worcester, Mass., Dr. Vinco Kudricius šaulių kuopa lapkričio 11 Aušros Vartų parapijos salėj rengia vakarą. Hamiltono Aukuro sambūrio artistai, vadovaujami E. Kudabienės, suvaidins 3 veiksmų komediją "Ponios Dulskenės moralė".

— Pianistas Vytautas Smetona lapkričio 12, sekmadienį, 7:30 val. vak. The Cleveland Institute of Music, 11021 East Boulevard, University Circle duos pianino recitalį. Programoj bus atlikti J. S. Bacho, W.A. Mozarto, F. Liszto, C. Debussy, F. Chopino, M. K. Čiurlionio ir A. Skriabino kūriniai.

— IV pasaulio lietuvių jaunimo kongrese iš V. Vokietijos dalyvaus 11 rinkty atstovų: Jūratė Barasaitė, Edvardas Grigūzis, Kęstutis Ivinskis, Romas Kynas, Mečys Landas, Petras Mačionis, Lidija Sabaitė, Romas Šileris, Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, Rainis Valiūnas, Algis Stankus-Saulaitis.

— VI-tojų Tautinėj Skautų Stovykloj šią vasarą buvo leidžiami keli laikraščiai, kurių komplektai pasiekė ir Darbininko redakciją. "Šiuo keliu eik" devynis numerius suredavo Česlovas Senkevičius, Islington, Ont., su redakcijos kolektyvu, kurį sudarė L. Rugienienė, J. Asminas, B. Kidolienė, T. Senkevičius, R. Jelionytė, A. Kalinauskas, "Sutartinės kibirkštės" — L.S.S. Sesierys stovyklos laikraščiais, redaguotas Liudos Rugienienės. Jai talkino: I. Sventickaitė, T. Gaideitytė, R. Rūkštelė, R. Bobelytė, V. Račiūnaitė, E. Suchowersky, G. Gečytė, D. Bielskienė. Abiejuose laikraščeliuose gausu skautiškų žinių, foto nuotraukų, piešinių.

— Nauji Darbininko skaitytojai: D. Bagdžiūnas, New York, N.Y., J. Lukas, Orange, Conn., P. Dapkus, New Vernon, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atmaujinant — prenumerata visiem 13 dol. metam.

PASITARIMAS JAUNIMO KONGRESO REIKALAIS

ALRK Federacijos stovyklų Dainavoj spalio 7 ir 8 įvyko plataus masto pasitarimas tarp Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybų. Buvo aptarta daug klausimų, bet pagrindinis dėmesys buvo sukoncentruotas ties IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresu.

Pasitarimui, kuriame dalyvavo 40 su viršum asmenų, pasikeisdami pirmininkavo PLB pirm. Vytautas Kamantas ir PLJS pirm. Gabija Juozapavičiūtė. Buvo pasinformuota apie abipusę veiklą, apie PLB ir PLJS santykius, apie PLJS-gos vietą PLB-nė. PLB padarė pranešimą apie susitikimą su Vliko atstovais ir apie tolimesnius planus politinėje srityje. Apie PLJS politinę veiklą pranešė Viktoras Nakas. Aptarta ir švietimo programa, kurią, kaip ir politinę veiklą, nutarta koordinuoti tarp abiejų valdybų. Buvo peržvelgti praėito jaunimo kongreso nutarimai ir jų įvykdymas.

Daug laiko buvo skirta sudaryti smulkiai jaunimo kongreso samatai. Dirbant per naktį, sekmdienio rytą pasiūlyta samata buvo patvirtinta. Išsiaiškinta daug techninių klausimų — registracija, balsavimo teisė, dalyvių skaičius, kongreso informacija spaudoj ir t.t. PLJS pranešė, kad jau eilė kraštų yra išrinkę atstovus, kiti (JAV ir Kanada) netrukus praves rinkimus.

Kun. Antano Saulaičio vadovaujamas kongreso stovyklų komitetas, posėdžiavęs atskirai, sudarė smulkia ir turiningą stovyklų programą. Numatoma apie 500 stovyklautojų. Stovykla įvyks Anglijoje.

Apie lėšų telkimą, registraciją ir apie papigintą skridimą pranešė dr. Algis Paulius — finansų komiteto pirmininkas. Pagrindiniai ruošos darbai jau atlikti. Numatyta surinkti 90,000 dolerių.

Pasitarime buvo dalyvių ir iš Pietų Amerikos ir Australijos.

PLB — PLJS pasitarimas. Iš k. PLB vicepirm. R. Sakadolskis, Violeta Abariūtė, N. Balčiūnienė, M. Pleškys, M. Barzdžiūtė iš Argentinos, J. Kuraitė, PLJS išd. R. Puteris, PLJS vicepirm. A. Kuolas. Nuotr. Jono Kuprio

Aukos Pasaulio Lietuvių Dienom

Pasaulio Lietuvių Dienų Komitetui Jungtinėse Amerikos Valstybėse paskelbto vajeaus programa iki spalio 1 buvo atsiųsta 35,784.58 dol. aukų.

Lietuvių Fondas aukuoja 3,000 dol. Štai pavienių aukotojų ir organizacijų suaukotos sumos pagal JAV valstijas:

Illinois — 7,321.63
New York — 4,816.00
Connecticut — 3,358.00
New Jersey — 2,687.75
Massachusetts — 2,095.00
Ohio — 1,887.00

Michigan — 1,855.80
California — 1,651.95
Florida — 1,545.00
Pennsylvania — 953.00
Indiana — 895.00
Nebraska — 892.00
Wisconsin — 635.00
Washington, D.C. — 605.00
Maryland — 534.00
Arkansas — 410.00
Arizona — 280.00
Maine — 175.00
Iowa — 100.00
Anglija — Londonas — 87.45

Už aukas visiems nuoširdžiai dėkoja vajeaus komitetas.

Aukų rinkėjai, gavę numeruotus Pasaulio Lietuvių Dienų aukų lapus ir dar iki šiol neat-siskaite, prašomi su aukomis pilnus ir tuščius aukų lapus siųsti komiteto išdininkei: V. Padvarietis, 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

WORCESTER, MASS.

Atvyksta Aukuras

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos kviečiamas, Aukuras, Hamiltono dramos grupė, vad. E. Kudabienės, atvyksta į Worcesterį ir lapkričio 11, šeštadienį, suvaidins 3 veiksmų komediją "Ponios Dulskienės morale". Vaidinimas įvyks Aušros Vartų lietuvių parapijos salė, 153 Sterling, 6 val. vak.

Rengėjai kviečia ne tik Worcesterio, bet ir apylinkių lietuviškų kolonijų gyventojus atsilankyti į šį vaidinimą. Džiaugiamės koncertais, bet lietuviška vaidintojų grupė čia jau senokai lankėsi. Neapvilkim vaidintojų ir kvietėjų.

Lapkričio pabaigą Maironio Parke klausysimės Toronto vyrų choro skambančių dainų.

Serga

Elena Gorodeckienė, Naujosios Anglijos šaulių rinktinės, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos ir "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" paminklo statybos sekretorė, po svarbios operacijos guli Šv. Vincento ligoninėje. Linkime sveikatos.

J.M.

Mirė J. Sabaliauskienė

Juzė (Balsevičiūtė) Sabaliauskienė, sulaukusi 89 m. amžiaus, gyvenusi Worcester, Mass., mirė rugpiūčio 5, besilankydama pas dukrą Eleną LeClaire, Pawtucket, R.I. Jos vyras Jonas Sabaliauskas mirė 1915.

Nuliūdime liko dvi dukros: Elena Le Claire iš Pawtucket, R.I., ir Marjorie A. Sebel iš Worcester, Mass., pas kurią velionė gyveno, vienas anūkas, šeši proanūčiai ir vienas proanūčio vaikas.

Velionė buvo gimusi Pūnios miestelyje, Alytaus apskrityje. Worcesterį gyveno 65 metus, buvo Šv. Kazimiero parapijos ir Šv. Kazimiero motinų gildos narė.

Laidotuvėmis rugpiūčio 8 rūpinosi Dirsas Kazlauskas šerminė. Gedulo pamaldos vyko Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Palaidota Notre Dame kapinėse, Worcesterį.

Per paskutinius 50 metų velionė buvo ištikima Darbininko skaitytoja. Ji buvo susipratusi lietuvi ir iki gyvenimo galo domėjosi lietuviškais reikalais. — M.A.S.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso suaugusių klubas rengia Harvest Dance lapkričio 4 Šv. Alfonso mokyklos salė. Pradžią 8 val. vak. Rengimo komitetas kviečia visus narius gausiau dalyvauti. Bus gardžių valgių ir įvairių gėrimų. Už kostiumus bus skiriamos dovanos.

Bingo žaidimus Šv. Alfonso parapijos sodalietės rengia penktadienio vakarą lapkričio 3 Šv. Alfonso mokyklos salė. Pradžią 7:30 val. vak. Bus įvairių laimėjimų, veiks bufetas su valgiais. Pelnas skiriamas įsigyti dovanėlėms, kurias sodalietės išdalys lietuviams seneliams prieš Kalėdas įvairiose Baltimorės prieglaudose. Visi maloniai kviečiami.

Lietuvių Svetainės šėrininkai lapkričio 5, sekmadienį, Lietuvių Svetainės kambariuose rengia jautienos kepsnių balių. Be jautienos, bus austrių ir kitokių valgių. Prašom bilietus iš anksto įsigyti pas šėrininkus ir prie baro Svetainėje. Šokiama gros L. Praščiūno orkestras. Bilius prasidės 1 val. popiet ir baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas Lietuvių Svetainės reikalui.

Baltimorės LB apylinkė rengia koncertą šeštadienį, lapkričio 11, Lietuvių Svetainės didžiojoje salė. Pradžią 7:30 val. vak. Programą atliks Ramovėnų vyrų choras, vadovaujamas muz. Julijaus Kazėno, ir studentų vokalinis vienetas Nerija, vadovaujamas Ritos Čyvaitės-Kliorienės, iš Clevelando. Po koncerto veiks bufetas ir baras. Šokiama gros L. Praščiūno orkestras. Visi maloniai kviečiami iš anksto įsigyti bilietus pas visus valdybos narius ir lietuvių namuose. Sekmdienį, lapkričio 12, 10 val. ryto Šv. Alfonso bažnyčioje per mišias giedos Ramovėnų vyrų choras ir Nerija.

Lietuvių Postas 154 ir jų padėjos rengia ypatingas pamaldas "Atgal prie Dievo" lapkričio 12, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Legionieriai susirinks prie bažnyčios 9:30 val. ryto ir su vėliavomis žygiuos į bažnyčią, kur užims jiems skirtas vietas. Mišias aukos Marylando valstijos legionierių kapelionas kun. A. Dranginis. Visi kviečiami dalyvauti tose pamaldose.

Vincas Česnavičius Chester, ankstesnės kartos lietuvis, po ilgos ir sunkios ligos mirė spalio 21 savo namuose. Vincas buvo malonaus būdo žmogus, kaip susipratęs lietuvis dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose, dirbo siuvykloje, kol išėjo į pensiją. Mišios už jo sielą buvo aukojamos spalio 24 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas London Park kapinėse. Nuliūdime liko žmona Emma ir dukros Ruth, Eleanor ir Annabelle ir eilė anūkų.

Pijus Jurgelaitis, naujosios kartos lietuvis, po ilgos ir sunkios ligos mirė Šv. Agnietės ligoninėje spalio 21. Buvo Šv. Vardo Draugijos narys ir ištikimas Šv. Alfonso bažnyčios pamaldų lankytojas. Kaip susipratęs lietuvis dirbo ir daly-

vavo įvairiuose parapijos ir lietuviškuose parengimuose. Jis mylėjo savo tautą, jos kalbą, dainas, papročius ir skatino jaunimą mylėti, kas sava. Mišios už jo sielą aukotos spalio 24 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko žmona Petronė, sūnus Edvardas, dukra Viktorija ir eilė anūkų.

Jonas Obelinis

JAV LB TARYBOS RINKIMAI

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė, vykdydama LB įstatus ir LB Tarybos rinkimo taisyklių įpareigojimus, skelbia Amerikos lietuvių žinią, kad 9-osios JAV LB Tarybos rinkimai įvyks 1979 gegužės pirmąjį ir antrąjį savaitgalį, t.y. gegužės 5-6 ir 12-13.

Vyriausią LB Tarybos rinkimų komisiją sudaro St. Petersburgo, Florida, LB apylinkės nariai: Kazys Gimžauskas — pirm-kas, Bronius Klorė, dr. Henrikas Lukaševičius, Kazys Šabalas ir Pranas Stanelis — nariai.

Krašto valdyba, paskelbusi LB Tarybos rinkimus, išleis LB apygardom, apylinkėm ir visuomenės žinią rinkimų reikalu instrukciją, — tai bus padaryta po LB Tarybos sesijos (š.m. lapkričio 18-19), kurioje bus svarstomi Tarybos rinkimų reikalai.

JAV LB Krašto valdyba

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos centro valdyba, kurią 1974 Romoje sudarė pirm. kun. prof. dr. A. Liūma, SJ, I vicepirm. dr. A. Avižonienė, II vicepirm. prel. dr. L. Tula-ba, sekr. mons. dr. A.J. Bač-kis, išd. kun. R. Krasauskas ir archyvaras mons. dr. P. Jautulis, savo posėdį nutarė XI-tąjį LKM Akademijos narių suvažiavimą rengti Chicagoje 1979 rugpiūčio 31 - rugsėjo 7. Kadangi tais metais bus minima Vilniaus Akademijos ir Universiteto 400 metų sukaktis, paskaitos bus skiriamos šiai su-kakčiai paminėti. Suvažiavimo ruošą rūpinsis LKMA Chicagoos židinys, vadovaujamas kun. V. Bagdonavičiaus, MIC.

Stepas Ingaunis, LB Hot Springs apylinkės valdybos pirmininkas, informuodamas LB krašto valdybą, pranešė, kad visas Naujųjų Metų sutikimo pelnas apylinkės valdybos nutarimu bus skirtas lietuviškosios periodinės spaudos parėmimui.

— M. Saulaitytė-Stankuvienė pakviesta dėstyti literatūros į Marylando universiteto skyrių Heidelberg, V. Vokietijoje. Darbą ten jau pradėjo. Lapkričio pabaigą išvyks ir jos vyras Algis Stankus-Saulaitis.

— Dainavos ansamblis Chicagoje ruošiasi pastatyti Aloyzo Jurgučio ir Anatolijaus Kairio muzikinę dramą "Emiliją Platerytę".

SESELĖS SUKAKTUVINIKĖS

(atkelta iš 4 psl.)

Sesuo M. Agnita įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Gary, Indiana. Mokė Chicagos ir rytų mokyklose. Daug metų darbo-vosi muzikos srityje. Nuo 1940 metų dirbo motiniškame name, dėstė muziką ir vadovavo chorui, mokė Marijos aukštesniosios mokykloje, Juozapo-Marijos viloj, Šv. Petro, Roswell, N.M. Nuo 1973 moko Marijos aukštesniosios mokykloje.

Iš šio pulkelio trys seserys yra mirusios: Sesuo M. Tere-sita, Sesuo M. Rosalina, Sesuo M. Redempta. Sidabrinį jubiliejų minėjo: Sesuo M. Lawrence įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Worcester, Mass. Mokė pradinėse mokyklose Chicagos apylinkėse. 1973-76 ėjo vedėjos pareigas Nekalto Prasidėjimo mokykloje Chicagoje. Šiuo laiku eina seselių vyresniosios pareigas Šv. Kazimiero Seserų motiniškame name.

Sesuo M. Dechantal įstojo iš Šv. Laurencijaus parapijos, Chicago, Ill. Nuo 1953 šeimininkavo Chicagos ir pietų vakarų misijose. Šiuo laiku dalinai darbuojasi Šv. Kazimiero vienuolyno centre.

Sesuo M. Lorraine-Therese įstojo iš Our Lady of the Ridge parapijos, Worth, Ill. Mokė vaikčius pradinėse mokyklose

Chicagoy, New Mexico, Cleveland ir Maryland. Šiais metais ėjo mokyklos vedėjos ir seselių vyresniosios pareigas Aberdeen, Maryland.

Sesuo M. Desales įstojo iš St. Clare of Montefalco parapijos, Chicago, Ill. Darbo-vosi mažųjų vaikų skyriuose. 1970-74 ėjo patarėjos pareigas generalinėje taryboje. 1975 buvo mokyklos vedėja Šv. Marijos parapijoje, Plano, Ill., kur ir šiais metais mokytoja.

Sesuo M. Agnese įstojo iš Šv. Antano parapijos, Cicero,

ELIZABETH, NEW JERSEY

Kun. Petro Žemeikio, Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos klebono, oficialus įvedimas į klebono pareigas buvo spalio 1. Įvedimo apeigas atliko vyskupas D. Marconi, asistuojant vietos dekanui klebonui kun. J. Marjanczyk. Po įvedimo apeigų mišias koncelebravo vysk. D. Marconi, dek. kun. J. Marjanczyk, klebonas kun. P. Žemeikis, kun. J. Pragulbickas, kun. A. Valančius ir kun. A. Žemeikis. Pamaldų metu giedojo V. Mamaičio vadovaujamas parapijos choras ir solistai O. Zubavičienė, D. Higgins ir B. Miškinis.

Po pamaldų parapijos salėje buvo iškilmingi pietūs, kuriuose dalyvavo vysk. D. Marconi ir

aukščiau minėti kunigai, o taip pat ir gausiai susirinkę parapičiai bei svečiai. Baigiant pietus, klebonui kun. P. Žemeikiui visų bendrai buvo sudainuota ilgiausių, sveikiausių ir darbingiausių metų.

Kun. P. Žemeikis šiai parapijai, kaip administratorius, vadovavo nuo 1969 balandžio 8. Š.m. birželio 17 patvirtintas klebono pareigose. Per šį laiką pasižymėjo kaip gabus administratorius ir puikus parapijos reikalių tvarkytojas, todėl parapičių yra mėgstamas, ir jo užmojai yra noriai remiami.

Linkim kun. Petriui ir toliau su ta pačia energija ir pasiryžimu vadovauti šiai lietuvių parapijai.

-o-

Rudens šokius ruošia parapi-nės mokyklos mokinių tėvų są-junga lapkričio 4 parapijos salė. Pradžią 9 val. vak. Programoje dalyvauja 45 šokėjų grupė. Veiks gėrimų ir užkandžių barai. Įėjimas — 3 dol.

Ekskursija lėktuvu į Bermudų rengiama ateinančių metų kovo 26-30. Kaina — \$359. Dėl smulkesnių informacijų prašoma skambinti Mrs. B. Delasey, tel. 352-2271.

Ekskursija autobusu į Niagara Falls rengiama ateinančių metų gegužės 26-28. Dėl smulkesnių informacijų taip pat prašoma kreiptis į Mrs. B. Delasey, tel. 352-2271.

Iš k.: klebonas kun. P. Žemeikis, jo mamytė B. Žemeikienė, vysk. D. Marconi, vietos dekanas kun. J. Marjanczyk

JAV LB SPAUDOS VAJUS

“Kas save lietuviu laiko, savo spaudą tepalaiko”

Mano auka “Darbininkui”

Mano auka kitam leidiniui

Už 10 dol. auką JAV LB Krašto valdyba dovanoja “Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania”

Pavardė ir vardas

Adresas

Auką siųsti: Lithuanian-American Community of USA, Inc.
809 Meeting House Rd.
Cinnaminson, N.J. 08077

PRIEŠŠVENTINIS PRIMINIMAS

BRANGŪS KLIJENTAI!

Pagal praėjusių metų patyrimą daugelis iš mūsų, artėjant šventėm, norės pasiųsti savo giminėm dovaną-siuntinį. Dovana, atsiųsta iš Amerikos, bus daiktinis įrodymas mūsų meilės ir pagarbos mūsų artimiesiems.

Paprastai šiuo prieššventiniu laikotarpiu paštas būna perkrautas, kas kartais sutrukdo normalų siuntinių įteikimą. Todėl, norint išvengti panašių atsitikimų, geriau iš anksto pasiųsti Jūsų šventinius siuntinius.

Kaip ir praėjusių metų sezono, firma COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION, užsiimanti licencijuotų siuntinių siuntimu į Estiją, Latviją, Lietuvą, Ukrainą ir į visus kitus Tarybų Sąjungos miestus ir kaimus, visada pasiruošusi Jums patanauti siunčiant šventinius siuntinius Jūsų artimiesiems. Tad paskubėkite — padarykite Jūsų giminėm malonią dovaną šventėm.

Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų šiuo adresu:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue, 21st Floor
(Between 51st and 52nd Streets)
New York N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150. 758-1151

KARIO ŽURNALAS SURENGĖ KNYGOS PRISTATYMĄ

Kario žurnalas spalio 21 Kultūros Židinio mažojoje salėje surengė knygos "Gen. Povilas Plechavičius" sutiktuvės.

Salė buvo specialiai dekoruota. Buvo pastatytas gen. P. Plechavičiaus biustas, kurį sukūrė Antanas Stelingis. Už biusto buvo raudono aksomo juosta, o horizontaliai iš knygos aplankų padaryta linija. Buvo įvestas ir ramovėnų ženklas.

Vakara pradėjo Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis ir pakvietė žodį tarti New Yorko ramovėnų skyriaus pirmininką dr. Eugenijų Noaką. Jis pasveikino leidėjus, susirinkusius, taip pat prisiminė, kad Karys yra paskelbęs prenumeratorių vąj.

Toliau Z. Raulinaitis žodį tarti pakvietė Eleną Plechavičiūtę-Legeckienę, generolo seserį, kuri buvo faktinai knygos organizatorė. Ji giedrioju nuotaiškai prisiminė, kaip ieškojo, kas parašys šią knygą ir kaip surado Petrą Jurgelą. Palinkėjo Kario žurnalui kuo gražiausiai laikytis. Jai prisegtas korsažas.

Morkaus Šimkaus žodis

Pats svarbiausias žodis teko Morkui Šimkui, kuris gyvena Baltimorėje ir mėgsta tyrinėti Baltimorės lietuvių praeitį. Apie ją — dainų draugijas, vaidintojų grupes yra parašęs Kario žurnalui studijinių straipsnių.

Jis pačios knygos beveik nelietė, kalbėjo apie anų laikų Lietuvą, žmones, kai kur panaudojo ir retai kam žinomas medžiagos. Prisiminė ir gen. Plechavičiaus vaidmenį, prisiminė, kaip su juo buvo koncentracijos stovykloje Latvijoje. Jo kalba bus atspausdinta Kario žurnale.

Knygos autoriai

Petras Jurgėla aprašė gen. P. Plechavičiaus karinę veiklą. Jam teko Lietuvoje generolą iš arčiau pažinti, teko rašyti reportażus, aprašymus Karyje ir kitoje spaudoje. Tai iš Lietuvos buvo atsivežęs nemažą archyvą, kurį ir panaudojo šiam darbui.

Savo trumpam žody prisiminė generolą, kaip pas jį lankėsi, prisiminė vieną kitą smulkmeną. Apie patį tekstą nekalbėjo, kvietė knygą pasiskaityti.

Elena Legeckienė buvo pati surašiusi savo prisiminimus, buvo surinkusi medžiagos ir iš kitų žmonių. Šią knygos dalį suredavo Paulius Jurkus. Jis savo žody papasakojo, kaip jis pateko į šį darbą, išryškino kelias knygos nuotraukas, prisiminė, kad jam teko techniškai knygą tvarkyti, jai duoti architektūrą, sulaužyti.

Flamenco Ispanijos šokėjai, kurie dalyvaus Laisvės Žiburio radijo rudens koncerto programoj lapkričio 18, šeštadienį, Kultūros Židiny.

Iškeliaujančių pagerbimas

Du Kario žurnalo artimi nariai, abu redakciniam kolektyve ilgai išdirbę, išsikelia kitur gyventi. Justinas Liaukus į Floridą, o Jonas Rūtenis jau išsikėlė į Cape Cod. Jis šiam vakarui buvo atvykęs ir dalyvavo pobūvy.

Jiem abiem Kario štabas įteikė po dovaną. Tai buvo uždara dėžutė. Kas joje buvo, taip ir nepaaiškėjo. Paskui abiem įteikė po ilgą pieštuką, kad nuolat bendradarbiautų Kary.

Abiejų žmonom, Verai Rūtenienei ir Elenai Liaukuvienei, birutiečių pirmininkei Malvina Klivečkienė atsisveikindama prisegė korsažą.

Programos pabaigai Jonas Rūtenis paskaitė iš savo kūrybos. Tai buvo eilėraščiai apie Vilnių,

apie išėjimą iš tėvynės ir apie Kristijoną Donelaitį.

Šampanas už knygą

Tuo pat buvo atkimšti šampano buteliai, ir tuoj buvo pakelti stiklai už knygą, už jos pasisekimą. Prasidėjo ir vaišės. Visas vaišes ir visus gėrimus čia parūpino ir patiekė Elena Legeckienė. Tai buvo jos dovana šio vakaro svečiam. Vaišės buvo puikios. Susirinkusieji, sėdėdami prie stalų, dar ilgai šnekėdavosi. Jų buvo apie 70.

Vakaras praėjo geroje nuotaikoje. Buvo gerai suorganizuotas. Išplatinta 11 knygų, nes kiti čia susirinkę jau buvo knygą anksčiau įsigiję arba užsisakę prenumeratos būdu. Vakara fotografavo fotografas Liudas Tamošaitis. Kario žurnalas artimiausiam numeryje plačiai aprašys šį renginį ir gausiai iliustruos. (p.j.)

BOSTONO ETNOGRAFINIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ

Spalio 14 Kultūros Židiny svečiavosi Bostono etnografinis ansamblis ir suvaidino "Lietuviškas vestuves". Ansamblis buvo kviestas sausio 21, bet tuo metu mieste siautė pūgos, ir jų koncertas buvo atšauktas. Dabar jį surengė rudenį. Rengėjai buvo Lietuvių Religinė Salpa.

Lietuviškų vestuvių eiga maždaug visiems žinoma. Jos ir aprašytos ir išdainuotos ir ne kartą suvaidintos scenoje. Bet šis ansamblis pasirodė visai naujas ir visai įdomus ne savo turiniu, bet savo dainomis. Kas buvo gražiausio šiame spektaklyje, tai senos lietuviškos dainos, tokios giliai lietuviškos!

Senovės dainos dažnai primitivios, bet jos ir gražios tame paprastume. Nesudėtingos, paprastos, o vis dėlto girdi, kaip jose atsakamba lietuviška širdis.

Ansamblis dainavo bendrai, dainavo ir grupėm, po keturis, dainavo ir solo. Tokį solo dainavimą reikia paminėti — tai Kotryna Rhoda, vaidinusi močiutę. Ji sugebėjo meniškai pagauti senovės dvasią. Turi gana stiprų ir apvaldytą balsą.

Kiek teko patirti, šį ansamblį subūrė ir išmokė — Gita Kupčinskienė. Jai talkino ir Perkūnas Krukonis ir jo žmona Zita Krukonienė, vaidinusi jaunąją. Jie subūrė gražų jaunimo būrį, dainos mėgėjus, ir padarė, ką galėjo.

Būtų gera, jei ansamblis turėtų režisierių, kuris aptvarkytų mizanscenas, sugrupuotų vaidintojų masę scenoje. Tai pagerintų jų išpūdį.

Tai, kas sudėta į šį vaidinimą — tos senos dainos, prašyte prašosi išleisti plokšte. Jos mielai būtų klausomasi. Ir kitų tautų muzikos mėgėjam būtų gera dovana.

Spektaklyje vaidino: pamerė — Birutė Banaitienė, pirmas pabrolis — Bronius Banaitis, jaunasis — Gintaras Čepas, pamerė — Valentina Čepienė, kvieslys — Vytautas Dabrila, teisėjas — Vytautas Dilba, dėdė — Kazys Griauslys, pabrolis — Ričardas Griauslys, teta — Danutė Griauslytė, pamerė — Jūlytė Griauslytė, dėdė — Gediminas Ivaška, teta — Lilė Ivaškie, pamerė — Rita Kapočūtė, jaunosios sesuo — Lydija

KUN. ST. RAILOS IŠLEISTUVĖS

Spalio 29, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo kun. Stasio Railos išleistuvės — atsisveikinimas. Jis šioje parapijoje dirbo 5 metus. Žmonių buvo artipilnė bažnyčia.

Sumą laikė kun. Jonas Pakalniškis. Pamokslą pasakė kun. Stasys Raila, kuris dėkojo Dievui už malones ir visai parapijai už bendradarbiavimą, pažadėdamas už juos melstis ir prašydamas už jį melstis.

Po pamaldų buvo atsisveikinimo pietūs apatinėje parapijos salėje. Pietus rengė Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa, kuriai pir-

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

BELECKAS, Antanas, Dr., gimęs Sasnavoje, Marijampolės apsk.

ČESNAKAVIČIUS, Vladas, į JAV atvykęs 1949, gyvenęs Chazy, N.Y.

CYVAS, Petras, gimęs 1924, gyvenęs 10 Strathmore Rd., Worcester, Mass.

MICKEVIČIUS, Domininkas, senas ateivis, gyveno Brooklyn, N.Y. Turėjo giminaitę Julę Daunoraitę.

MUČINSKIENĖ - GABARAITĖ, Adelė, vyro vardas Vladas, 1937 lankėsi Lietuvoje Mozuriškių km., Šakių apsk. Gyveno Brooklyn, N.Y.

OBYTOZKA, Teresė, gim. 1910 Budvičių km, Pajavonio vl., Vilkaviškio apsk. 1960 gyveno New Yorke.

PAPARTIS, Algis, gimęs Vilniuje, gyvenęs Vokietijoje Frankfurt am Main ir Schweinfurto ar Bambergo stovyklose. Jo žmona Emma Koliacaitė, turėjo dukrą Ritą Mariją.

PEČIULIONIS, Zigmantas, gimęs 1920 Pilėnuose, Kauno apsk.

TAREILIUTĖ, Pranė, gyveno Philadelphija, Pa.

TUMIENĖ, Marija, 1949 atvykusi į JAV, gyveno Plattsburgh, N.Y.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

Kario žurnalas surengė gen. P. Plechavičiaus monografijos sutiktuves. Iš k. Paulius Jurkus, redagavęs dalį knygos, Petras Jurgėla, aprašęs generolo karinę veiklą, Elena Legeckienė, generolo sesuo, kuri suorganizavo monografijos parašymą ir išleidimą bei surengė knygos sutiktuvių vaišes, Morkus Šimkus, skaitęs paskaitą, ir Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis. Nuotr. L. Tamošaičio

Kontautaitė, jaunoji — Zita Krukonienė, tėvas — Perkūnas Krukonis, teta — Lilė Kulblienė, jaunosios brolis — Tadas Kulbis, muzikantas — Aidas Kupčinskas, sročia — Gita Kupčinskienė, pirmoji pamerė — Aldona Lingertaitienė, motina — Dalia Lizdenienė, piršlys — Ričardas Lizdenis, jaunosios sesuo — Onidinė Lizdenytė, pabrolis — Rimmas Manomaitis, močiutė — Kotryna Rhoda.

Kaip matome, iš vienos šeimos kartais dalyvauja net keli asmenys. Tai gerai, kad jauni įsijungia į tokį vienetą.

Ansamblis tegu bando vėl pastatyti naują veiklą su tokiom pačiom senoviškom dainom, su tokiu senovišku dainavimo būdu! (p.j.)

NEW YORKE

Prel. Klemensas Razminas, paskutinius aštuoniolika metų gyvenęs Romoje, šį rudenį buvo atvykęs į JAV. Chicagoj jis vadovavo Šiluvos Marijos atleidam. New Yorke aplankė savo pažįstamus ir bičiulius, buvo apsisitęs Apreiškimo parapijos klebonijoj, aplankė lietuvių pranciškonus, jų spaustuve, Adomo Galdiko vardo galeriją, Darbininko administraciją ir redakciją. Šią savaitę išvyko atgal į Romą, kur talkina per Vatikano radiją transliuojamų lietuviškų programų paruošime.

Dail. Antanas Kairys su savo vienu paveikslu dalyvauja 65-je metinėje Allied Artists of America, Inc., meno parodoje The National Academy Galleries, 1083 5th Avenue, 89 St. kampos. Paroda užima tris aukštus ir joje dalyvauja apie 250 menininkų. Paroda atidaryta nuo spalio 27 iki lapkričio 12, nuo 1 iki 5 val., taip pat ir sekmadieniais.

Žemaičių didysis, dr. Grigo Valančiaus veikalas apie vysk. Valančių, II tomas, jau atspausdintas ir jau siuntinėjamas užsiprenumeravusiems. Veikalą spausdino pranciškonų spaustuve Brooklyne.

New Yorke viešajai bibliotekai skelbiant aukų vąj, ceremonijose prie bibliotekos laiptų da-

lyvavo daug valdžios atstovų. Helen Kulber turėjo progos susitikti senatorių Daniel P. Moynihan ir jam priminti, kad bibliotekos prieangy yra marmuro lenta, skirta Martynui Radtke, kuris gimė Lietuvoj ir paskyrė šiai bibliotekai 650,000 dol. Ji taip pat padėjo senatoriui už pastangas, kad 1978 Nobelio taikos premija būtų skiriama Sovietų disidentam, stebintiems Helsinkio aktų vykdymą. Toj grupėj yra ir lietuvių disidentų.

Muzikos žinios — naujas numeris (1-2) atspausdintas pranciškonų spaustuveje ir jau išsiuntinėtas skaitytojams. Numery pažymėtina: Dainų šventė, Vyt. Kerbelis rašo apie kompozitorių Juozą Gruodį, A. Šimkus — Komp. Vlodo Jakubėno kūrinių fondo reikalų, J. Žilevičius — Šis tas iš lietuvių muzikologijos archyvo, plati muzikinio gyvenimo kronika. Su numeriu kaip priedas išsiuntinėtos gaidos — Vytauto Kerbelio mišios chorui. Redaguoja ir administruoja Muzikų-Vargonininkų Sąjungos pirmininkas V. Kerbelis.

Laisvės Žiburio rudens koncertas-balius bus lapkričio 18 Kultūros Židiny. Iš Baltimorės atvyksta tautinių šokių ansamblis Kalvelis, vadovaujamas Algimanto Vitkausko. Šokių spektakly dalyvaus lietuviai, ukrainiečiai, havajiečiai, skotai, flamenko šokėjai ir korejiečiai. Viso apie 100 dalyvių.

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
Dec. 22	Jan. 5	\$1049.00 (APEX FARE)		Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2
March 5	March 15	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2
March 22	March 31	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 12	April 21	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 23	May 3	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00(Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMENAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

APSIŽIŪRĖKIME KVIESDAMI SVEČIUS

VILIUS BRAŽENAS

Pavergtųjų Tautų savaitės proga The Review of the News savaitinis žurnalas liepos 19 su pasipiktinimu nurodė kongresmaną (iš Marylando) Newton I. Steers Jr. prokomunistinį, Kubos raudonąjį režimą ir Sovietus ginantį, pasisakymą Congressional Record puslapiuose. Žurnalo straipsnis, nurodęs komunizmo žiaurumą ir nežmoniškumą, baigiamas pareiškimu:

„Juo greičiau tokie radikalai, kaip kongresmanas Steers, bus pakeisti moraliai jautriais vyrais ir moterimis, nevengiančiais pamatyti komunizmo barbariškumą, juo anksčiau Europos, Azijos ir Afrikos pavergtosios tautos galės tikėtis išlaisvinimo iš jų prispaudėjų.“

Šitoks straipsnis patraukė mūsų dėmesį jau vien tuo, kad paminėjo taip stropiai užmarštin stumiamą Pavergtųjų Tautų savaitę.

Priedu, kongresmano Steers pavardę priminė Darbininke skaitytą žinią, jog Washington, D.C., lietuvių suruoštame Vasario 16-osios minėjime kongresmanas Steers savo (pagrindinė) kalboj „pakartotinai reiškę savo įsitikinimą, kad Lietuva savo nepriklausomybės niekada neatgaus“.

Tai dar vienas įrodymas, kad mūsų vadovai bei parengimų rengėjai privalėtų apsižiūrėti prieš kviesdamiesi amerikiečius kalbėtojus ir garbės svečius. Mūsų spaudoj vis dar galima užtikti žinių apie pagerbimus asmenų, kurie sava prososvietinė veikla nei mum, nei Lietuvos laisvės bylai garbės nedaro. O juk turim didelį pasirinkimą.

Skaitėm apie kitą šių metų Vasario 16-osios minėjimą, Baltimorėje, Md., kur kalbėti buvo pakviestas kongresmanas Larry McDonald, demokratas iš Georgia valstijos. Jo kalbai susirinkusieji, anot žinios, širdingai pritarė atsisojimui, plojimu ir šūkavimais. Taigi esama ir tokių kalbėtojų.

Atrodo, jog vien to, kad asmuo yra kongresmanas ar senatorius, nepakanka, kad vienai ar kitaip jis būtų pagerbtas lietuvių vardu. Svetimo asmens

kvietimas prabilti lietuviams svarbios sukakties proga iš esmės yra pirmiausia jo pagerbimas, pasitikėjimo ateičiai ir padėkos už praeities veiklą pareiškimas, nors kartais atrodo, kad kviestasis asmuo mano esant atvirkščiai. Tad būtina žinoti iš anksto, ar kviečiamasis yra to vertas.

Kai turima reikalo su senatoriais ir kongresmanais (atstovais), apie juos lengva susidaryti nuomonę, susipažinus su jų balsavimo tendencija. Pavyzdžiui, esminis skirtumas tarp demokrato McDonald ir respublikono Steers ne priklausyme prie vienos ar kitos partijos, bet tame, kad Steers nuolat ir pastoviai balsuoja pagal „liberalinę“ liniją, o McDonald — pagal konservatyvią. Atrodytų, kad po tiekios metų Amerikoje bent jau vadovybėn prasikišę mūsų žmonės turėjo prieiti išvadą, kad JAV „liberalai“ nėra ir negali būti patikimais mūsų draugais.

Iš tikrųjų kongresmanas Steers buvo sąžiningesnis negu daugelis kitų „liberalų“, kurie kalba apie „viltį, kad Lietuva kada nors vėl bus laisva“, o savo „liberalinių“ balsavimų vadaus ir užsienio reikaluose kongrese kasa duobę visam laisvam pasauliui ir pačiai Amerikai. Kongresmanas Steers Jr. žino, kaip jis balsuoja ir kaip balsuoja jo kolegos „liberalai“. Jis žino, prie ko jų balsai veda. Matydamas, kad net nuo komunizmo pabėgę išeiviai ne tik kad to nesupranta ir nesiorganizuoja tokių, kaip jis, išmesti iš kongreso, o net, esant progai, pagerbia juos savuose parengimuose, būdamas, matyti, tiesus, atviro būdo, nemato jokios vilties pavergtųjų laisvės atgavimui ir tai mum pasako.

The Review of the News žurnalai, žinodami, kad daug Amerikos patriotų dirba ir organizuojasi „radikalų kaip kongresmanas Steers“ pakeitimui konservatyviais amerikiečiais, rašo apie galimybę „anksčiau“, greičiau suteikti pavergtiesiems laisvės viltį. Panašiai galvoja ir lietuviai, bet kokiu būdu dalyvauja kongreso išva-

Richard J. Durbin (dešinėje), lietuvių kilmės (jo motina Ona Kutkaitė 1914 m. JAV atvyko iš Jurbarko) demokratas veikėjas Illinois valstijos senate, lapkričio rinkimuose kandidatuoja į Illinois gubernatoriaus pavaduotojo vietą. Kairėje Edv. J. Šumanas, rinkiminės propagandos tvarkytojas.

lymo iš prososvietiškai balsuojančio elemento pastangose.

Balsavimo daviniai lengvai prieinami, kadangi net kelios „liberalų“ ir konservatyvių organizacijos veda ir skelbia kongreso narių įvertinimą, žinoma, pagal savo pažiūrą ir politiką. Pavyzdžiui, John Birch Society leidžiamas minėtasis The Review of the News žurnalas kas trys mėnesiai skelbia senato ir rūmų narių balsavimo įvertinimą (The Conservative Index) pagal 10 parinktų svarbių „bilių“. Už kiekvieną konservatyvų pabalsavimą duodama 10 taškų ir už kiekvieną nedalyvavimą balsavime atimama po du taškus.

Vien peržiūrėjus tuos „indeksus“, turėtų būti aišku, kas mūsų draugai ir kas tik „draugai“. Tai paaiškėja vien tik su lyginus minėtą McDonald, patoviai gaunantį po 100 taškų, su Steers Jr., trijuose paskutiniuose metų ketvirciuose įvertintu 6, 20 ir 9-niais taškais. Gali būti naudinga orientacijai palyginti Steers įvertinimą su (Californijos demokrato) Augustus Hawkins įvertinimu tais pačiais metais ketvirciais: 6, 0, 20. Lietuviam gerai žinoma „nacių“ medžiotoja (New Yorko demokratė) Elizabeth Holtzman įvertinta 2, 10, 0. Tai reiškia, kad mūsų tariamas draugas kongresmanas Steers netoli nuėjęs nuo Holtzman ir Hawkins balsavimo būdo. O Hawkins, pagal „Biographical Dictionary of the Left“ III-jį tomą „be jokio klausimo yra vienas iš pačių kraštutinių kairiųjų, kada nors sėdėjusių Jungtinių Valstijų kongrese. Jis buvo po priesaika (liudininkų — V.B.) atpažintas esant komunistų partijos nariu...“ Nejaugi kas nors ir jį kvies mum „tarti žodį“?

(„The Conservative Index“ galima užsisakyti paštu iš Review of the News, Belmont, Mass. 02178. Keturi egzempliorai už 1 dolerį.)

Mūsų senolių žodžiai iš anapus. Tai knyga apie mūsų tautos didingą praeitį. Remiantis tautos padavimais ir sveiku protu, šioj knygoj išdėstyta tikra ir

PALM BEACH, FLA.

Kariuomenės šventė

Lietuvių Bendruomenės Palm Beach apylinkės valdyba rengia kariuomenės šventės minėjimą. Lapkričio 5, sekmadienį, 2 val. popiet Šv. Povilo katalikų bažnyčioj kun. A. Senkus aukos mišias už žuvusius karius, partizanus ir nukankintus už Lietuvos laisvę.

Lapkričio 19, sekmadienį, minėjimas bus tęsiamas Jupiter Hilton viešbučio didžiojo salėj, 9-tame aukšte. Jupiter Hilton viešbutis yra Indiantown Rd. ir AIA kryžkelėj, 3 mylios į šiaurę nuo Juno Beach.

Minėjimo tvarka: renkamės 12 val., priešpiečiai 12:30 val. (priešpiečių kaina 5.50 dol. asmeniui), programa 1:30 val. Invokaciją skaitys kun. A. Senkus. Pagrindinis šios šventės kalbėtojas bus Lietuvos kariuomenės gen. štabo majoras Br. Michelevičius. Koncertinę programą dalį atliks solistė O. Blandytė-Jameikienė. Deklamuos A. Biliūnienė.

Po minijimo dalyviai prašomi aplankyti dail. A. Petrikonio Juno Art Gallery ir įsigyti įvairių dailininkų paveikslų papi-gintomis kainomis.

Apylinkės valdyba maloniai prašo visus lietuvius iš arti ir toli, o taip pat ir atostogaujančius, dalyvauti šioj šventėj.

P. Mikšys

LOS ANGELES, CALIF.

Parapijos bazaras, kiekviene-riais metais rengiamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, šiemet atnešė rekordinį pelną — 7,700 dol.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai šiemet suaukota 6,204 dol. Tai irgi rekordinė suma šioj parapijoje. Šv. Kazimiero parapija jau keleri metai yra gausiausia šios rinkliavos aukotoja ir turi pirmą vietą tarp visų JAV ir Ka-

nieku kitu nepamainoma mūsų tautos būtis. Knyga 306 puslapių, kaina 5 dol. Kreiptis: M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, Conn. 06907.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtį.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELį, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

REMARKABLE DISCOVERY

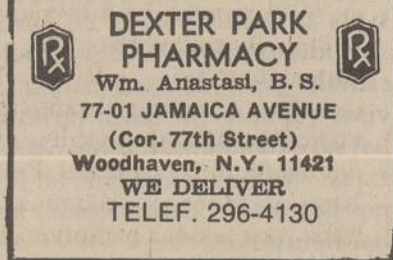
Best in USA and Europe, „JIB HAARPFLEGE-LOTION“ —patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: DANDRUFF, FALLING HAIR, ITCHING SCALP, SPLITTING ENDS, STRENGTHENING HAIR ROOT GROWTH, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or grey 100% Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill. 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; CHICAGO: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero and 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

A. Karpovą, iš Leningrado, laimėjusį pasaulio šachmatų meistro titulą gana sunkioj kovoj iš pasitraukusio iš Sov. S-gos dm Viktoro Korčnojaus, sveikino pats L. Brežnevas, komunistų partija, TASS ir sovietinė spauda su Sov. šachmatų federacijos vadovybe. Visur pabrėžtas komunizmo bei komjaunimo triumfas. Vakarų didmeistrai R. Byrne (JAV), B. Larsen (Danija), Gligorič (Jgsl.), Huebner (Vok.), Najdorf (Argentina), L. Barcia (Vengrija) ir kiti pasisako, kad Karpovo laimėjimas užtarnautas, nežiūrint jo jaunumo. Jo sprendimai esą aštrūs, greitai, klasiški. Itin iškeliamos 27 ir 32-oji partijos. Netrukus Karpovas dalyvaus Sovietų rinktinėj pasaulio komandinėse pirmenybėse Argentinoje.

Bostono MET lygos pirmenybės jau prasideda. Jose dalyvauja S. Bostono LPD šachmatų komanda, sutrumpintai vadinama LITHUANIAN vardu. Lapkričio 3 lietuviai rungsis su Boylston klubo pas juos. Lapkričio 10 Harvardo universitetas atvyksta į So. Bostoną; lapkričio 17 lietuviai pas MIT. Mūsų komandoj žais: R. Gauslys, K. Merkis, T. Girnius, J. Zoza, B. Skrabulis. Komandai trūksta pakaity. Kas galėtų įsijungti į lietuvių komandą, prašomas skam-

nados lietuvių parapijų.

Balfo labdaros balius įvyks lapkričio 4, šeštadienį, 7:30 val. vak. lietuvių parapijos salėj. Programoj dalyvauja sol. Janina Čekauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė.

Aktorius Jonas Kelečius iš Chicagos atvyksta į Los Angeles ir, talkinamas akt. Algio Žemaitaičio, atliks programą Filisterių Skautų Sąjungos vakare lapkričio 11 Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 19. Po mokyklos kieme vėliavų pakėlimo 10:30 val. pamaldos bažnyčioj, 12:30 val. akademija ir programa parapijos salėj.

Literatūros vakaras, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, įvyks gruodžio 2, šeštadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėj.

L.Ž.K.

binti komandos kapitonui B. Skrabuliui tel. 471-4704 arba K. Merkiui tel. 268-0853.

So. Bostono lietuvių parapijos klebono kun. A. Baltrušio pakviestas, Kazys Merkis apsiėmė pamokyti šachmatų žaidimo lietuvių parapijos mokyklos mokinius. Pamokos vyksta trečiadieniais nuo 2:15 val. popiet tos mokyklos patalpose. Pradėta su 10 mokinių.

NAUJOS KNYGOS

Petras Klimas, A. Geručio 10.00

Išėivės keliu, M. Aukštaitės 5.50

Rudenys ir pavasariai, III dalis, A. Baranausko 8.00

Jurgis Matulaitis, S. Ylos 7.00

Jurgio Matulaičio užrašai, 2.50

Ir nebepasimatėm, J. Jankaus 7.00

Laiškas jaunystei, A. Rūtos 5.00

Gen. P. Plechavičius, P. Jurgėlos ir P. Jurkaus 10.00

Sportas nepriklausomoj Lietuvoj, J. Narbuto 10.00

Sudiev — Good-bye, by Eve Bates 10.00

Manyland Presents Their Best, by S. Zobarskas 6.00

Selected Post-War Lithuanian Poetry 12.00

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Persiuntimui pridedama 50 c., užsisakant daugiau — 1.00.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratorus mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

74 dol. — P.A. Raulinaitis, Burbank, Calif.

20 dol. — D. Bobelienė, Mas-sapequa Park, N.Y.

13 dol. — K. Stasiukevičius, Newington, Conn.

9 dol. — F. Bbočiūnas, Hartford, Conn.

7 dol. — G. Žemaitaitis, Norwalk, Conn.

5 dol. — V. Katinas, Richmond Hill, N.Y.

4 dol. — J. Kučinskas, Miami Beach, Fla.

3 dol. — B. Saldukas, Washington, D.C.

Po 2 dol. — B. Antanaitis, Philadelphia, Pa., M. Zeiringienė, Westfield, Mass., E. Zailskas, Brooklyn, N.Y., kun. V. Memėnas, Joliet, Ill., K. Tautkus, Melrose Park, Ill.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

PRAKTIŠKIAUSIOS KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Kalėdinis siuntinys (1978) 2.

3 metrai angliškos vilnonės medžiagos eilutei su jaudimu "All wool made in England"; stora crimplene medžiaga moteriškai eilutei arba moteriškam paltui; vilnonė medžiaga suknelei arba medžiaga vakarinei suknelei; vyriškas arba moteriškas puikus acryleno užsegamas megztinis; 2 poros geriausių vyriškų arba moteriškų kojinių; 20 angliškų cigarečių; 20 amerikoniškų cigarečių; 1 svaras kavos pupelių; 1 svaras šokoladinių saldinių.

Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis — \$190.00. Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima dadėti 4 metrus, 3 jardus minko kailio arba ką nos iš žemiau išvardintų praktiškesnių ir naudingesnių dalykų:

Jeans Wrangler arba Levi Strauss	\$40.00
Tų pačių firmų švarkeliai	44.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	30.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	36.00
Vyriškos arba moteriškos nailono kojinės	3.00
Vilnonės ilgios moteriškos kojinės	6.00
Tights (kojinės-kelnaitės)	4.40
Crimplene medžiaga suknelei	19.00
Crimplene medžiaga moteriškai eilutei	32.00
Vilnonė eilutei medžiaga "All wool made in England"	50.00
Vilnonė eilutei medžiaga "All wool made in England"	60.00
Vilnonė eilutei medžiaga "All wool made in England"	80.00
Vyriški arba moteriški labai geri batai	36.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	85.00
Lietsargis telescopic	12.00
Vilnonė gėlėta skarelė	11.00
Nailoniniai marškiniai	12.00
Geresni marškiniai	18.00
Įvairūs kalkuliatoriai ir stetoskopai siunčiami pagal susitarimą.	

Kalėdinis maisto siuntinys, sudarytas iš leidžiamų siusti prekių su visomis persiuntimo išlaidomis ir muitu \$80.00

Sudarant savo nuožiūra siuntinį reikia pridėti \$30.00 persiuntimo išlaidoms.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES LTD.

Z. JURAS

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England, Tel. 01 460 2592

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratorą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugė amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NEW YORKE

Kun. L. Budrecko 50 metų kunigystės sukaktis bus minima lapkričio 12 Apiešimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebruoja šie kunigai: kun. L. Budreckas, kun. J. Ruokis, kun. J. Gasiūnas, kun. A. Stašys, kun. J. Pakalniškis. Mišių metu gieda parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Bus giedama ir sukurtojų sukurtų kūrinių.

Korp! Neo-Lithania valdyba praneša, kad už mirusius korporacijos narius pamaldos bus lapkričio 11, šeštadienį, 11 val. tėvų pranciškonų koplyčioje. Dalyvaukime visi.

Solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis dainuos Kultūros židinio rudens baliuje, kuris bus lapkričio 11 Kultūros židinyje. Po koncerto bus vaišės ir šokiai. Kokteiliai 7 val., koncerto pradžia 8 v.v.

Akt. Vitalis Žukauskas ir Marija Žukauskienė šį savaitgalį vyks į Worcester, Mass., kur Maironio parko salėje vietos Tautinės Sąjungos skyrius rengia vakarą. Vitalis Žukauskas atliks vakaro humoristinę programą, o Marija Žukauskienė rengia savo tapybos darbų parodą.

Pranciškonų vadovybės posėdžiai pereitą savaitę vyko Brooklyno vienuolyne. Iš Kennebunkporto buvo atvykęs provincijolas tėv. Jurgis Gailiūsis ir tėv. Leonardas Andriekus.

St. Petersburg, visai prie jūros, išnomuojamas vieno miegamąjio butas su baldais. Klausti: Kazys Vaitys, 2120 E. Vina del Mar, St. Petersburg Beach, FL 33706, tel. 813 360-3938.

DĖMESIO, JAUNIME!

Laikas balsuoti už atstovus iš New Yorko į ketvirtą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Europoje.

Galima balsuoti paštu. (Kreiptis į R. Milukaitę iki lapkričio 6. Jos adresas 142 East 26 St. 2 E, New York, N.Y. 10016 Tel. 689-3645).

Asmeniškai balsuojama lapkričio 4 balsavimo būstinėje Kultūros židinyje nuo 1 iki 5 v. popiet.

Balsuojantieji turi būti tarp 16 ir 30 metų.

Balfo seimas vyko praėjusį savaitgalį Chicagoje. Iš 32 direktorių trys išrinkti iš New Yorko: Bronius Bieliukas, Janina Gerdvilienė, Vincas Padvarietis. Seime buvo apie 140 atstovų. Seimo darbam pirmininkavo p. Jokubaitis, Al. Dzirvonas, Janina Gerdvilienė. Centro valdyba perrinkta ta pati su mažais pakeitimais. Pirmininkė — Marija Rudienė, vicepirmininkai — kun. A. Zakarauskas, kun. A. Trakis, Aldona Daukienė, Živilė Modestienė, išdininkas Kostas Čepaitis, gen. sekretorė Ona Jokubaitienė. Direktorių pirmininku išrinktas Vladas Pažūra. Seimas buvo darbingas ir praėjo pakilioje nuotaikoje.

Lietuvos vyčių 110 kuopos metiniai pietūs ir šokiai bus lapkričio 11 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Bendros Kučios rengiamos gruodžio 17 toje pačioje salėje.

Poetas Bernardas Brazdžionis, grįždamas iš Bostono, kur dalyvavo literatūros vakare, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne Brooklyne ir svečiavosi Darbininko redakcijoje. Atvyko į New Yorką spalio 19, išvyko spalio 23 tiesiai į Los Angeles. Spalio 20 pas rašytoją Nelę Mazalaitę buvo susirinkę New Yorko rašytojai ir drauge su svečiu praleido vakarą. Poetas B. Brazdžionis papasakojo apie literatūros vakarą Bostone ir paskaitė tų eilių, kurias skaitė anam vakare. Svečių globojo Tėv. L. Andriekus, Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 60 metų sukaktis minima lapkričio 19, sekmadienį, 11 val. koncelebracinės mišios Apiešimo parapijos bažnyčioje. Po mišių tos parapijos salėje akademija. Kalbės istorikas Petras Jurgėla. Meninę programą atlieka Apiešimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Eiles skaito ir visai programai vadovauja Rasa Bobelytė. Minėjimą rengia: ramovėnai, birutietės ir šauliai.

Helen Kulber spalio 25 dalyvavo respublikonių moterų klubo pobūvyje. Renginys buvo skirtas remti Perry Duryea kandidatūrai į New Yorko gubernatorių.

Dr. Domui Jasaičiui paminklą Cypress Hills kapinėse Woodhavene pašventino Tėv. W. C. Jaskevičius, SJ. Dalyvavo šeimos nariai. Paminklą suprojektavo architektas Jurgis Okunis.

Dail. Adomo Galdiko kūrinių paroda rengiama lapkričio 4-5 Tautinės Sąjungos Namuose, 484 East 4th Street, So. Bostone. Kaip žinome, dailininkas mirė prieš dešimt metų. Dabar jo kūrinių retai kur parodomi, parodos retai kur rengiamos. Tai vienintelė proga pamatyti jo rinktinius kūrinius. Parodoje bus išstatyta keliolika paveikslų iš jo asmeninės kolekcijos. Bus galima ir įsigyti. Parodos atidaryme kalbės dail. Vytautas Ignas, buvęs A. Galdiko mokinys. Lankymo valandos: šeštadienį nuo 4 v. popiet, sekmadienį nuo 11 iki 5 v. popiet. Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia N.P. Marijos Seserų Rėmėjai Bostone.

Kultūrinių subatvakarių sezonas Bostone pradėtas spalio 21 su kun. prof. Stasio Ylos knygos "Lietuvių šeimos tradicijos" pristatymu. Subatvakarių pirmininkas inž. Edmundas Cibas pastebėjo, kad knygos autorius tą vakarą dalyvavo Chicagoj vykstan-

čiame tos pačios knygos pristatyme. Apie knygą ir šeimos tradicijas kalbėjo bostoniškis tautotyrininkas Antanas Mažiulis. Prelegentas priminė, kad kun. S. Yla yra ėjęs įvairias pareigas ir parašęs ar redagavęs net 40 knygų. A. Mažiulis su savo interpretacijomis palietė visus knygos skyrius. Knygą įvertino kaip didelį įnašą į mūsų literatūrą, ypač stiprų ramstį lietuviybės išlaikyme.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija, didžiausia ir ekonomiškai stipriausia lietuvių organizacija Bostone, o gal net ir Naujojoje Anglijoje, turinti keliolika šimtų narių, spalio 22 nariam surengė "šurum burum" pobūvį. Kitoj salėj nariam veteranam, išbuvusiam draugijoje 25 metus, buvo įteikti auksiniai ženkleliai su Lietuvos vytimi. Tokių narių buvo 70. Jie buvo pavaišinti pietumis. Jūs draugijos vardu pasveikino A. Matjoška, Druzdys, o veteranų vardu kalbėjo Vytautas Stelmokas. Atžymėjimo parengimo pirmininku buvo Antanas Andriulionis, o pietus paruošė šeimininkė Birutė Mitkienė.

Aidas, Hamiltono mergaičių choras, spalio 7 koncertavo Bos-

tone, Lietuvių Piliečių d-jos salėje. Ona Ivaškienė, Bostono Tautinių Šokių sambūrio, kuris organizavo šį koncertą, vadovė, pasveikino atvykusius — Hamiltono mergaičių chorą ir jo dirigentą muz. Joną Govėdą. Solistas Strimaitis dėl ligos negalėjo atvykti. Choristės, jaunos ir gražiai dainuojančios, publikos buvo labai mielai sutiktos. Džiugu, kad šis jaunatviškas choras išsilaiko ir puoselėja lietuvišką dainą. Tarp publikos matėsi daug jaunimo. Pagal tradicinį choro reikalavimą koncerto rengėjai užprašė mišias choro intencija. Mišiose dalyvavo visas choras ir po jų autobusu išskubėjo į Hamiltoną. Padėka programos atlikėjoms ir koncerto rengėjams — tautinių šokių vadovam Ivaškam. Ona Ivaškienė jau per 40 metų su tautiniais šokiais džiugina ne tik lietuvių, bet jos sambūris yra kviečiamas į tautybių festivalius ir amerikiečių renginius. Aido choro vadovas yra muz. Jonas Govėdas, administratorius — J. Pleinys, valdybą sudaro: R. Kvedaraitė, L. Kalvaitytė ir Pleinytė, rėmėjų komitetas: E. Ciparienė, G. Jodelienė, J. Giedrimienė, H. Norkienė, B. Vidugiris, J. Stankus ir J. Pleinys.

Radio valandos Laisvės Varpo rengtas literatūros vakaras įvyko spalio 15 Lietuvių Piliečių d-jos salėje. Savo kūrybą skaitė poetai Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras. Su savo kūryba jie yra aplankę daugumą išeivių didesnių kolonijų. Dar Vokietijoje DP stovyklose jie daug kur pasirodydavo kartu, bet Amerikos didieji plotai juos atskyrė. Literatūros vakarą pradėjo Petras Viščinis, apibūdindamas poetų žodį ir to žodžio svarbą

tautos gyvenime. Savo kūrybą pradėjo skaityti pirmuoju Stasys Santvaras. Jis prisiminė ir kolegą Pulgį Andriųšį, su kuriuo keliaudavo per literatūros vakarus. Miręs kolega pagerbtas susikauptimu. Bernardas Brazdžionis, svečias iš Californijos, susirinkusių sutiktas ne tik šiltais plojimais, bet ir atsistojimu. Antano Gustaičio visi eilėraščiai buvo humoristinė satyra. Po pertraukos Stasys Santvaras skaitė rubajatus, Antanas Gustaitis — satyrinį feljetoną, o Bernardas Brazdžionis — porą satyrinių eilėraščių apie pasaulio politiką ir politikus, vaizdelį iš Vaidilos Valiūno naujo šauksmo apie miestų fragmentus ir kita. Padėka iškiliesiems poetams už šaunią programą, o taip pat ir Laisvės Varpo vedėjui už šio vakaro suorganizavimą, kas mūsų dienomis yra jau retenybė.

Jaunimo ansamblis "Sūkurys" lapkričio 11 rengia pasirodymą Brocktone.

Hamiltono Aukuras lapkričio 11 vaidins Worcesterį.

Baltų d-jos koncertas, kurio programą atliks solistė Dana Stankaitytė, įvyks lapkričio 12.

Solistės Violetos Balčiūnienės koncertas įvyks lapkričio 19.

Lietuvių Enciklopedijų užbaigtuvės Lietuvių Piliečių d-jos salėje įvyks gruodžio 3.

LAISVĖS VARPAS
Sėkmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL
12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET
Vedėjas Petras Viščinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1380
bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val.
Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LIETUVIAI SUSIDOMĖKITE DAYTONA BEACH, FLORIDOJE!

Čia puikūs paplūdimiai, malonus nuolatiniam apsigyvenimui klimatas, auganti lietuvių kolonija, palyginti dar nebrangios nuosavybės. Jums sąžiningai ir maloniai patar-
naus Century 21 Kellog Real Estate Co. reprezentantas
HARIS LAPINS. Kreiptis: įst. telef. 904 258-1330, nemo-
kamai šaukiant "Out of State Toll free 1-800-874-4464
arba Adolfo Andriulo rez. 7 Talo Circle, Port Orange, Fla.
32018, telef. 904 761-3625.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO 5 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI RUDENS VAKARAS

ĮVYKS Š. M. LAPKRIČIO 11, ŠEŠTADIENI,
KULTŪROS ŽIDINYJE

7 VAL. KOKTEILIŲ BARAS APATINĖJ SALĖJ
8 VAL. PIRMOJI KONCERTO DALIS
8:30 VAL. OFICIALUS SUKAKTUVIŲ MINĖJIMAS
IR ANTROJI KONCERTO DALIS

PROGRAMĄ ATLIEKA POPULIARŪS CHICAGOS SOLISTAI
NERIJA LINKEVIČIŪTĖ

ir

BERNARDAS PRAPUOLENIS
PO KONCERTO VAIŠĖS IR ŠOKIAI
GROJA JOE THOMAS ORKESTRAS
Įėjimo auka suaugusiems 6 dol., jaunimui 3 dol.
Vietas prie stalų galima užsisakyti pas:
M. Klivėckienę, 296-0406
B. Lukoševičienę, 846-7331
K. Bačauską, 846-5543
B. Bobelį, 647-6637

Visus širdingai kviečia atsilankyti

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDAS IR
TĖVAI PRANCIŠKONAI

Waterbury, Conn., kur spalio 21 buvo LMK Federacijos vietos klubo vakaras, iš New Yorko buvo nuvykusios: naujoji Federacijos pirmininkė Margarita Samatienė ir Genovaitė Donohue, New Yorko klubo pirmininkė.

LMK Federacijos New Yorko klubas gruodžio 10 Kultūros židinio mažojoje salėje rengia apsipirkimą. Bus daug lietuviškų rankdarbių, dirbinių, veiks loterija, bus galima pavalgyti gerus pietus.

Kalėdinių atvirukų jau galima įsigyti Darbininko administracijoje. Tautiniais-religiniais motyvais 12 atvirukų dėžutė 2 dol. Tautiniais ar religiniais motyvais 3 atvirukai už 1 dol. Taip pat gaunami gimtadienio ir vardinio atvirukai — 3 už 1 dol. Užsisakant daugiau, pridėdama 50 c. ar 1 dol. persiuntimui. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS — KAINA NUO \$725.-

kovo 19	gegužės 9	rugpjūčio 8
balandžio 11	birželio 7	rugsėjo 19
balandžio 25	liepos 12	rugsėjo 26
gegužės 2	rugpjūčio 2	spalio 10

DVIEJŲ SAVAIČIŲ — KAINA NUO \$1045.-

birželio 7	Maskva, Vilnius, Viena, Miunchenas, Heidelbergas
birželio 20	Leningradas, Vilnius, Ryga, Maskva
liepos 12	Maskva, Vilnius, Viena, Miunchenas, Heidelbergas
rugpjūčio 2	Maskva, Vilnius, Viena, Miunchenas Heidelbergas
rugpjūčio 8	Leningradas, Vilnius, Ryga, Maskva
gruodžio 19	Leningradas, Vilnius, Ryga, Maskva

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Brukselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114 ST.
RICHMOND HILL, N.Y. 11418
(212) 441-6799

Dr. Domo Jasaičio paminklas Cypress Hills kapinėse Woodhavene. Paminklą suprojektavo architektas Jurgis Okunis.

Mūsų brangiai narei

A.A.
KONSTANCIJAI KASPERAVIČIENEI
amžinai užmerkus akis, jos šeimai ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdiame

LMKF New Haveno žinios

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko žinių, pagausėjus šio puslapio skelbimam, dar yra 11 psl., taip pat ir 9 psl.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny — šį sekmadienį, lapkričio 5, 12 val. Mišios bus aukojamos už a.a. Antaną Vainių. Giedojimui vadovaus muz. Dalia

Sakaitė. Vaišėmis rūpinasi ateitininkai. Visas jaunimas, ypač baigęs lituanistinę mokyklą, kviečiamas dalyvauti.

New Yorko senatorius Martin J. Knorr ir šiuose rinkimuose kandidatuoja į New Yorko senatą iš 15-to distrikto. Šiame

distrikte gyvena daug lietuvių. Lietuvių komitetas šiame Darbininko numery spausdina skelbimą, kviečiantį lietuvius balsuoti tik už senatorių Martin J. Knorr. Senatorius Knorr yra tikras lietuvių draugas, dalyvauja lietuvių svarbiuose renginiuose, Vasario 16 ir Birželio liūdnyų įvykių progomis išrūpina iš New Yorko senato ir gubernatoriaus specialias proklamacijas.

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 4 ir 5, šeštadienį ir sekmadienį, Lietuvių Atletų Klubo parengimas. Lapkričio 7, antradienį, rinkimų diena. Rinkimai vyks apatinėje salėje.

Pabaltiečių meninės fotografijos paroda vyksta Ukrainiečių Institute, 2 East 79 St. Uždaroma lapkričio 5, sekmadienį, 5 v. popiet.

Teodoras Lasauskas, anksčiau gyvenęs Brooklyne, prieš 12 metų persikėlęs į Los Angeles, Calif., spalio 26 mirė ištiktas širdies priepuolio. Palaidotas spalio 28 Los Angeles kapinėse. Apie jo mirtį giminėm, draugam ir pažįstamiem praneša giliame nuliūdime likusi žmona Aldona ir sūnus Rimas.

Dail. Vl. Žiliaus 5 tapybos ir grafikos darbai, esą Norton Dodge ir Alison Hilton kolekcijoje, eksponuojami dviejose parodose: Pratt Manhattan Center, 160 Lexington Ave. at 30th Street. Lankymas — lapkričio 1-22 ir Pratt Institute Gallery, Main Building, 215 Ryerson St., Brooklyn, N.Y. 11205. Lankymas — lapkričio 2-22.

Jaunimo susirinkimas kviečiamas lapkričio 5, sekmadienį, tuoj po jaunimo pamaldų Kultūros Židiny. Susirinkimo tikslas surengti demonstracijas, kad Amerika neparduotų technologinių įrengimų Sovietų Sąjungai.

Ateitininkų susirinkimai įvyks lapkričio 5, sekmadienį, Kultūros Židiny, tuoj po jaunimo mišių. Renkasi šios grupės: jaunučiai ir jauniaiai — tarp 5 ir 12 metų amžiaus, vyresnieji — gimnazijos amžiaus, studentai ir tėvai. New Yorko jaunimas nuo širdžiai kviečiamas atsilankyti į šiuos susirinkimus. Tėvai kviečiami dalyvauti ir apsvastyti šių metų veiklos planus.

Viengungis, 53 metų vyras, ieško mažesnio buto arba didesnio kambario su baldais bei galimybe naudotis bendra virtuve lietuvių šeimoje Woodhavene arba Maspethe. Skambinti vakarais 441-1252.

HELP WANTED. International Corp. seeks ambitious and aggressive people who want to make \$20,000 plus. Full company benefits and free training. For confidential interview, call collect Mr. Gregory Lukomski, 212 354-9880.

Maloniai kviečiame atsilankyti į

DAIL. ADOMO GALDIKO

kūrinių parodą lapkričio 4-5 Tautinės Sąjungos Namuose, 484 East 4th Street, So. Boston, Mass.

Parodos atidarymas — šeštadienį 7:30 v.v., kalbės dail. VYTAUTAS IGNAS, buvęs A. Galdiko mokinys.

Paroda lankoma: šeštadienį nuo 4 v. popiet, sekmadienį nuo 11 iki 5 v. popiet.

N. P. Marijos Seserų Rėmėjai Bostone

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 60 METŲ MINĖJIMAS

LAPKRIČIO 19, SEKMADIENĮ

11 val. — koncelebracinės mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

12:30 v. — akademija Apreiškimo parapijos salėje.

Kalba istorikas PETRAS JURGĖLA
 Meninėje dalyje — Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko VIKTORO RALIO
 Poeziją skaito ir minėjimui vadovauja RASA BOBELYTĖ.

Po minėjimo — atgaiva.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.
 Jėjimo auka — 3 dol.

Minėjimą rengia
 ramovėnai, birutietės, šauliai

RE - ELECT

OUR STATE

**SENATOR
MARTIN J.
KNORR**

15th
SENATE
DISTRICT

WOODHAVEN, RICHMOND HILL,
 OZONE PARK, S. OZONE PARK,
 CYPRESS HILLS, RIDGEWOOD,
 GLENDALE, MASPETH, MIDDLE
 VILLAGE, WOODSIDE, FOREST
 HILLS

A PROVEN FRIEND OF LITHUANIAN — AMERICANS

ENDORSED BY LITHUANIAN - AMERICANS
 FOR THE RE-ELECTION OF SENATOR KNORR

PETER C. WYTENUS
 KAZIMIERAS VAINIUS
 LIUDAS TAMOSAITIS
 ALFONSAS SAMUSIS
 ANTANAS SABALIS
 VYTAUTAS RADZIVANAS
 ALEXANDRAS VAKSELIS
 DR. B. RADZIVANAS, M.D.

REV. DR. CORNELIUS BUCMYS
 IGNAS GASILIUNAS
 VINCAS PADVARIETIS
 MSGR. JOHN BALKUNAS, P.A.
 EMILIJA & ANTANAS JURGĖLA
 MARY SHALINS
 PETER & ALICE ZUPKUS
 PETRAS AŽUOLAS

PLEASE VOTE FOR HIM ON COLUMN B OR C!

PAID FOR BY LITHUANIAN COMMITTEE FOR THE RE-ELECTION OF SENATOR MARTIN J. KNORR

LITHUANIAN CULTURAL CENTER — 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

LAISVĖS ŽIBURIO RADIO

rudens

KONCERTAS — BALIUS

šeštadienį, lapkričio 18, 7 val. vak.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne

Tautinio meno ansamblis KALVELIS iš Baltimorės, vadovaujant ALGIMANTUI VITKAUSKUI, atliks muzikos ir šokio pynę, vaizduojančią jaunimo bendravimą įvairių tautų tarpe. Spektaklyje dalyvauja lietuviai, ukrainiečiai, havajiečiai, skotai, flamenko šokėjai (ispanai) ir korėjiečiai.

Spektaklyje pasirodys apie 100 dalyvių.

Po programos šokiai, bufetas, vaišės, loterija visose Kultūros Židinio salėse. Groja CONTINENTAL orkestras. Baliui stalus galima iš anksto užsisakyti pas Birutę Labutinę 212 VI 7-5550.

Jėjimo kaina — 7 dol. Visos vietos numeruotos. Bilietus prašome iš anksto įsigyti prisiunčiant atitinkamai sumai čekį Lithuanian Radio Club vardu ir sau adresuotą su pašto ženklų voką. Užsakymus siųsti: 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILIETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:

Bronė ir Petras Macijauskai 998-6797

Antanas Rugys 525-3340

Vincas Mamaitis 351-9057

Autobusas vyks iš Elizabetho apylinkės. Registruotis pas V. Mamaitį.

NEW YORKE:

Marytė Šalinskienė 296-2244

Nijolė ir Petras Baltrulioniai AX 7-0991

Antanas Diržys TA 7-8789

Eugenija Kezienė 296-0798

Birutė ir Vincas Labučiai VI 7-5550

Živilė Jurienė 441-7831

Sofija Kačinskienė HY 7-5340

Genė Kudirkienė 846-8662

Vladas Vasikauskas VI 7-1286

Romas Kezys 769-3300; 229-9134

Visus atsilankyti kviečia
 Laisvės Žiburio Radijas